Мыекъуапэ Олимпиадэм изы Іахь хъугъэ!

№ 21 (20534) 2014-рэ илъэс ГЪУБДЖ МЭЗАЕМ и 4

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

гъур, тэ тикъушъхьэу Фыщт ыціэ фаусыгъ стадион шъхьаізу Шъачэ къыщыззіуахыгъэм. Олимпиадэ ыкіи Паралимпиадэ джэгунхэм якультурнэ программэхэм Адыгеим итворческэ купхэр ахэлэжьэнхэу зэхэтхыгъэшъ, ащ тырэгушхо, къэдгъэлъэгъонзу тиіэр макіэп.

Нина Яворская, пенсионерк:
— Сыныбжь хэкІотагъ нахь мышІэми, Олимпиадэ джэгунхэм сыдигъуи сигуапэу сяплъы, тиспортсменхэм ягъэхъагъэхэм сарэгушхо. Олимпиадэм имашІо республикэм къэсынэу зызэхэсэхым, ар блэсымытіупщынэу исхъухьагъ ыкіи непэсыкъыдэкІыгъ. Дунаим щыпсэурэ цІыф лъэпкъыбэхэр зэзыпхы-

Машіор АДЫГЕИМ

ЦІыфхэр бэшіагъэу зэжэгъэхэ Олимпиадэм имашіо тыгъуасэ Адыгэ Республикэм икъэлэ шъхьаізу Мыекъуапэ къэсыгъ. Мэфэкі Іофтхьабзэр къызыщежьэщт республикэ шы къэгъэчъапіэм дэжь Адыгеим щыпсэухэрэр, хьакіэхэр, зэкіэмкіи нэбгырэ мин заулэ, къыщызэрэугъоигъэх. Дунэе мэхьанэ зиіэ спорт Іофтхьабзэм имашіо изэіэпыхын тишъолъыр зэрэхэлажьэрэм ціыфхэр ыгъэгушхуагъэх, мэфэкі шъыпкъэ ар афэхъугъ.

зосы КъЭСЫГЪ

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

2014

201

— Олимпиадэ джэгунхэм цІыф лъэпкъ зэфэшъхьафхэр зэрапхых, зыкІыныгъэм фащэх. Урысыем, Адыгеим, олимпийскэ движением щытхъур адэжь, — къыІуагъ Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэу ТхьакІущынэ Аслъан.

Нэужым, сыхьатыр 3 хъункіэ такъикъ 15 иіэжьэу, Олимпиадэм имашіо изэіэпыхын тишъольыркіэ иапэрэ едзыгьо къезыгъэжьэщт АР-м и Ліышъхьэ лампадэмкіэ пхъакъом кіигъэнагъыкіи іофтхьабзэм пэублэ фи-

чъапіэм итемыр-къохьэпіэ трибунэ дэжь АР-м и Ліышъхьэ къэсыгъ ыкіи машіор ритыгъ щэрыонымкіэ Олимпиадэ джэгунхэм ячемпионэу, дунаим, Европэм, Урысыем гъогогъу пчъагъэрэ текіоныгъэр къащыдэзыхыгъэ Сергей Алифиренкэм. Олимпиадэм имашіо изэіэпыхын окіофэ ар къезыхьакыщтхэм ауж шыу 12 итэу къэкіуагъэх, республикэм ибыракъ тешіыхьэгъэ жъогъо 12-р ары ахэм къаушыхьатыгъэр.

Олимпиадэм имашю изэlэпыхын зэкlэмкlи нэбгырэ 60 Адыгеим щыхэлэжьагь. Ахэм ащыщых дунаим щызэлъашlэрэ тиспортсмен цlэрыlохэу Емыж Арамбый, Чыржьын Мухьарбый, Хьасанэкъо Мурат, Георгий Гуляйченкэр, Валерий Пономаренкэр, нэмыкlхэри.

ыкІи Іофтхьабзэм пэублэ фи- Іофтхьабзэм хэлажьэхэрэм хэр Адыгеим бэу зэрэщыпсэ-

зэкіэмэ анахыыкіэх Даоья Марковамрэ Мыекъопэ лицееу N 35-м щеджэрэ ильэс 15 зыныбжь Егор Сергеевымрэ. Спорт ориентированиемкіэ Урысыем, Адыгеим ыкіи Краснодар краим ащызэхащэгьэ зэнэкьокъу пчъагьэхэм Егор Сергеевым текіоныгьэр къащыдихыгь. Джы мары Олимпиадэм имашіо къырихьакіынэу, ащ цыхьэ къыфашіыгь.

— Сиунагьо исхэм спортыр якіас, сшынахыжъи Олимпиадэм хэщагъ, Шъачэ къыщызэіуахыгъэ гупчэшхом джырэ уахътэм ащ юф щешіэ. Машюм изэіэпыхын сыхэлэжьэнэу зисэхъухьэм, зэкіэми къыздырагьэштагъ, къызгоуцуагъэх. Ащ фэдэ амал къызысатым, сянэсятэхэм анэмыкіэу, сызышіэхэрэри къысфэгушіуагъэх, гущыіэ фабэхэр къысаіуагъэх. Щытхъур къэзылэжьыгъэ ціыфхэр Адыгеим бэу зэрэщыпсэ-

ухэрэр Урысыем имызакъоу, зэрэдунаеу алъызгъэlэсын амал сиlэ хъугъэ, ащ сырэгушхо, — elo кlэлэ ныбжьыкlэм.

МэшІозэІэпыхыр зышІогьэшІэгьонэу къекІолІагьэхэм ащыщыбэхэм гущыІэгьу тафэхъугь, ахэм яеплъыкІэхэм защыдгьэгьозагь.

Саида, илъэс 20 ыныбжь, студентк:

— Мэхьанэшхо зиІэ мыщ фэдэ Іофтхьабзэр Урысыем зэрэщыкІощтым, ащ изэхэщэн Адыгеими иІахь зэрэхэлъым тегъэгушхо. Тиспортсменхэм тызэращыгугъырэр къагъэшъып-къэжьынэу, дышъэ медалыбэ къахьынэу тыфай.

Арамбый, илъэс 34-рэ ыныбжь, Мыекъуапэ щэпсэу:

— Олимпиадэм имашlо изэlэпыхын Адыгеим щымыlагьэмэ тэрэзы хъущтыгъэп. Сыда пlомэ тэры краим иапэрэ гъунэ-

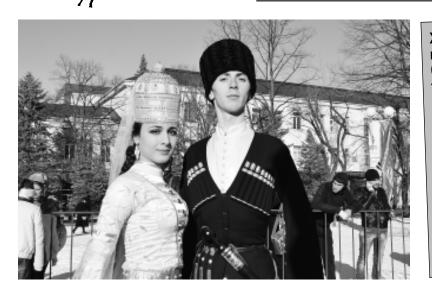
рэ спорт Іофтхьабзэм Урысыем иліыкіохэр чанэу хэлэжьэнхэу, гьэхьэгьэшіухэр ашіынхэу, медалыбэ къахьынэу сафэльаю.

Шъачэ щыкіощт кіымэфэ Олимпиадэм имашІо изэІэпыхын 2013-рэ илъэсым чъэпыогъум и 7-м Москва къыщежьагъ, я 120-рэ мафэм ар Мыекъуапэ къэсыгъ. Зэрагъэнэфагъэмкіэ, зэкіэмкіи километрэ мин 65-м ехъу къыкіушт, машіор нэбгырэ мин 14-мэ къырахьакІыщт, къэралыгьом щыпсэухэрэм япроцент 90-мэ ар алъэгъущт. Тыгъуасэ аужырэ едзыгьор Адыгеим щыкІуагь, нэужым Олимпиадэм ибысымэу Краснодар краим олимпийскэ машІор ІэкІагьэхьагь.

ТХЬАРКЪОХЪО Адам.

Сурэтхэр А. Гусевымрэ А. Іэшъынэмрэ тырахыгъэх.

СПОРТЫМРЭ ЗЭКЪОШНЫГЪЭМРЭ

Хъугъэ-шІагъэхэм щыІэныгъэр къагъэбаизэ, гукъэкІыжьэу тиІэр нахьыбэ мэхъу. Олимпиадэм имашІо изехьан хэлэжьагъэмэ ясэнэхьатхэр, аныбжь зэфэшъхьафых. Арэу щытми, спортым имэфэк дэгъоу зэрэзэхащагъэм фэшІ тагъэгушхуагъ, зэгурыІоныгъэ ин къагъэлъэгъуагъ.

Гьогумаф, Олимпиадэр!

Адыгеим иапэрэ космонавтэу Анатолий Березовоир Мыекъуапэ къэкІоным ыпэкІэ Инэм игурыт еджапІзу N 2-м щыІагь, пхъакъоу Олимпиадэм имашІо зэрэзэрихьагьэр псэупІэм къыщызэІуахыгъэ музеим къыфигъэнэнэу ыгъэгугъагъэх.

— Адыгеим итарихъ чІыгу кІымэфэ Олимпиадэ джэгунхэр зэрэщыкІохэрэр дунаим нахьышю шядгъэшіэн фае. къејуатэ летчик-космонавтэу, Советскэ Союзым и Лыхъужъэу Анатолий Березовоим. Олимпиадэм имашІо Мыекъуапэ щызезыхьэхэрэм чемпионхэр ахэтых. КІымэфэ спорт лъэпкъхэм Адыгеим зыщаушъомбгъуным республикэм и ЛІышъхьэу ТхьакІущынэ Аслъан пылъ. Арышъ, Адыгеим илІы-

кІохэр кІымэфэ Олимпиадэ

джэгүнхэм ахэлажьэхэү шІэхэү къэтлъэгъунэу тэгугъэ.

Илъэс /5-рэ сыныбжь, тизэдэгущыІэгъу лъегъэкІуатэ Урысыем зекІонымкІэ изаслуженнэ ІофышІэшхоу, Памир, Алтай, Казбек, Іошъхьэмафэ, нэмыкіхэм ащыіагьэу Бэгь Аслъан. — Спортсмен ціэрыюу Адыгеим иІэхэм сахаплъэшъ, сэгушІо. Тиреспубликэ дунаим щарагъашіэ. СинэІуасэу слъэгъурэр бэ. Ахэр лэжьакІох, еджакІох. Олимпиадэм имашІо зэфищагъэхэм баlорэ сахэты сшІоигъу.

Павел Сушковыр Мыекъуапэ ия 19-рэ лицей ия 9-рэ класс щеджэ, физкультурэм пыщагь. Мэзаем и 3-р егъашІи щыгъупшэжьыщтэп, Олимпиадэм имашІо ыхьынэу цыхьэ къызэрэфашІыгъэм рэгушхо.

ЦІэрыІор зыплъэгъукіэ...

Валерий Пономаренкэм, Лъэцэр Хьазрэт, Алхъо Сыхьатбый, Максим Богатыревым, Анна Кареевам, Ордэн Андзаур, нэмык спортсменхэм гущыІэгъу тафэхъугъ. Адыгеим панкратионымкІэ ифедерацие итхьаматэу Къэлэшъэо Аскар къызэрэтиІуагъэу, ащ фэдэ цыф цІэрыІохэм псэ зыпыт зэјукјэгъоу адыуијагъэм кІуачІи, гугъи хэогъуатэх. Спортышхом гъэхъагъэу щашІыгъэр щыІэныгъэм щылъагъэкІуатэ.

– Сипшъэшъэгъухэр, спортым щысинэІуасэхэр непэ слъэгъугъэх, — elo **Анна Ка**реевам. — МашІор зэрэсхьыщтым фэшІ сэгушІо, ау сымыгумэкІын слъэкІырэп.

Адыгеим илІыкІоу Краснодар краим иадминистрацие ипащэ дэжь ренэу щыІэ Трэхьо Тимур тиспортсменхэм цІыф цІэрыІомэ ахэтэу къытиІуагъэри тшІогъэшІэгъоныгъ.

- Hэlyacэ зэфэпшІыжьынхэ ящыкІагъэп. ЦІыф цІэрыІохэр

зэрэшІэх, лэжьэкІо къызэрыкІохэм ашІэх. Анатолий Березовоим гьогу къыратырэп, къыдэгущыІэхэ, къыготхэу сурэтхэр атырахы ашІоигъу.

АдыгэхэмкІэ гандболымкІэ апэрэ къэлэпчъэlутэу ЛІыбзыу Сусанэрэ космонавтэу Анатолий

Мыекъуапэ иадминистрацие ипашэу Александр Наролиныр

ныбжыкІэхэм, артистхэм адэгущыІ у тарихьыліагь. Льэпкь зэфэшъхьафхэр зэхахьэм зэрэхэлажьэхэрэр, рэхьатныгъэр зыми зэримыукъорэр дгъэшlагъохэрэп — тясэжьыгъ.

«Казачатэхэр», «Нартыр», нэ-

мыкіхэри хэлэжьагъэх.

дэгъухэу зыкъагъэлъэгъуагъ.

МашІор зыхьыщтхэр аугьо-

«Нартым» илъэпкъ къашъоу «Ислъамыем» тызыІэпищэу теплъыгъэ къодыеу Олимпиадэ джэгунхэм ямашіо зэіэпахызэ къалэм ипчэгу къырахьэу тлъэгъугъэ. Пкъыр ищыгъэу, гушъхьэ кlуачlэр къебэкІэу Максим Богатыре-

вым ипхъакъо машор коръанэ. А нэгьэупІэпІэгьум альэгьущтым ежэу щытыгъэхэр ІэгутеошхокІэ спортсменым пэгъокІыгъэх.

. Максим Богатыревыр къалэм ипчэгу итэу машІор зэрихьырэр зылъэгъу зышІоигъуагъэр нэбгырэ шъэ пчъагъ... ЗекІо цІэрыІом ыуж Олимпиадэм имашІо зыхьыгъэмэ ащыщых Бэгъ Аслъан, Анатолий Березовоир, Анна Кареевар, Алхъо Сыхьатбый, Лъэцэр Хьазрэт, Ордэн Андзаур, нэмыкІхэри. Республикэ стадионым машІор нагъэси, Олимпиадэм имэфэкІ лъагъэкІотагъ.

Опсэу, спортыр! О уишІуагъэкІэ цІыфхэр зэнэкъокъух, дунаим цІэрыІо щэхъух. Мамыр псэукіэу тиіэр зыгъэпытэрэ Олимпиадэм «гьогумаф» етэІо.

САХЬИДЭКЪО Нурбый. Сурэтхэр зэхахьэм къыщытырахыгъэх.

Березовоимрэ зэготхэу сурэтыр атетхы зэхъум нэбгырабэ къякІолІагь, ячэзыу ежагьэх. Дзы-

бэ Саид, Даур Заур, Мерэм Нурыет, Быщтэкъо Адам, Мерэм Аскэрбый Шэуджэн районым къикІыгъэх, зэхахьэм ягуапэу хэлажьэх.

Филармонием узэрэчахьэу упч эжьэгъу пшІыщтхэр хьазырыгьэх. Татьяна Самолинар, Ольга Дробышевар, Хъурэнэ Русетэ уяхъопсэнэу зекІощтыгъэх, зэхэщэкІо

стадион шъхьа јэм госи стадион шъхьа јэм щызэфашІыжьыгъэх

Аслъан сценэшхоу ста-Олимпиадэм имашІо зэІэпызыхыхэрэр Лениным ыцІэ зыхьырэ гупчэм къызыщэуцухэм ыуж, ащ лампадэмкІэ пхъакъом къыщыкІагъэнэжьи, сыхьатыр 5-м такъикъ 20-кĺэ хэхьагьэу урамэу Краснооктябрьскэм къытехьагъэх, къэлэ паркым къызэсыхэм урамэу Пушкиным ыцІэ зыхьырэмкІэ къагъэзагъ, нэужым урамэу Гагариным ыцІэ зыхьырэр къызэпачи, Адыгеим истадион щызэхагъэнагъ. шъхьаіэ екіоліагъэх. А гьогур — Олимпиадэм имашІо зэрэ къызэпачыфэ мэшІозехьэ нэб-

Адыгеим истадион шъхьаІэ Олимпиадэм имашІо къыпэгъокІыгъэхэм зэлъаубытыгъагъ. Ціыфхэм мы мафэр агу къызэринэжьыщтыр, республикэмкІи къалэмкІи ар хъугъэ-шІэгъэ инэу зэрэщытыр къыхагъэщыщтыгъ. Олимпиадэм имашіо къагъэсынкіэ такъикъ заулэ нахь къэмынагъэу АР-м и Лышъхьэу ТхьакІущынэ

дионым щагъэуцугъэм къыдэкІоягъ. Сыхьатыр 5 хъункІэ такъикъи 2 иlэжьэу мэшlозехьэу Паралимпиадэ джэгунхэм текІоныгъэр къащыдэзыхыгъэу Валерий Пономаренкэм стадион шъхьа Іэм Олимпиадэм имашІо къыдихьагъ. Зэрагъэнэфэгъагъэу, сыхьатыр 5-м зы такъикъкІи шІомыкІэу АР-м и ЛІышъхьэрэ Валерий Пономаренкэмрэ пхъакъор зэдаlыгъэу Олимпиадэм илагъэ машІор

Урысые къызэпикІухьагъэу тиреспубликэ къэсыгь, тэ тауж ар Краснодар краеу Олимпиадэр зыщыкощтым ахыыжышт, ащ машюм изэlэпыхын щаухы, — къыІуагь ТхьакІущынэ Аслъан. — Тиреспубликэ мэшІомедиажышифекедек дихипеlек тырэгушхо. Олимпиадэм имашІо фэбагъэм, мамырныгъэм, зэгурыІоныгъэм ятамыгъ, цІыф лъэпкъ пстэоу къэралыгьом щып-

сэурэр зэфищагь. Джащ фэдэу тырэгушхо Олимпиадэм пае Шъачэ щагъэуцугъэ стадион шъхьаІэм Фыщт зэрэфаусыгъэм. АщкІэ а Іофтхьэбзэшхом тэри тиlахь мымакlэу хэтлъхьагъэу плъытэн плъэкІыщт.

Олимпиадэм имашІо къыпэгъокІыгъэхэм, ащ епхыгъэ Іофтхьабзэхэм ахэлэжьагьэхэм, республикэм щыпсэухэрэм мэфэкІымкІэ ар къафэгушІуагъ.

Джащ фэдэу пстэуми мы хъугъэ-шlагъэмкlэ къафэгушІуагъ стадионым машІор къыдэзыхьэгъэ Валерий Пономаренкэр. Ар къызэрэфагъэшъошагъэм лъэшэу зэрэрыгушхорэм ащ къыкІигъэтхъыгъ, Урысыем испортсменэу Олимпиадэм хэлэжьэщтхэм текІоныгъэхэр къыдахынхэу афэлъэІуагъ.

Олимпиадэм имашІо Адыгеим къызэрэсыгъэм фэгъэхьыгъэ Іофтхьаб-

зэхэр республикэм иорэдыlохэр,

къэшъокІо ыкІи орэдыІо ан-

самблэхэр зыхэлэжьэгъэхэ

концерткІэ зэфашІыжьыгь.

А. Іэшъынэмрэ тырахыгъэх.

ХЪУТ Нэфсэт. Сурэтхэр А. Гусевымрэ

Общественнэ движениеу «Адыгэ Хасэм» Олимпиадэм дыригъэштагъ

Адыгеим иобщественнэ движениеу «Адыгэ Хасэм» Олимпиадэ ыкlи Паралимпиадэ джэгунхэу щы эщтхэм ахэлэжьэщт пстэуми афакоу мэзаем и 2-м къышіыгъэ Джэпсалъэм адыгэхэм якультурнэ программэ хэлэжьэнхэу къяджэ.

зэрэсыщтым адыгэхэмкІэ мэхьанэшхо иІэу щыт. Нарт эпосым зэрэхэтымкІэ, Саусырыкъо машІор цІыфхэм къафихьыжьыгь, джащ тетэу унагьохэм яджэныкъо машІо ар хъужьыгъэ. Элладэ щыкІагьэнэгьэ Олимпиадэ машІоми джащ фэдэ мэхьанэ иlэу щыт», — къыщеlо Джэпсалъэм.

гыри 8-мэ ар къызэІэпахыгъ.

Ахэм ахэтыгъэх СССР-м илет-

чик-космонавтэу, Советскэ

Союзым и ЛІыхъужъэу Ана-

толий Березовоир, республи-

кэм испортсмен цІэрыІохэу Алхъо Сыхьатбый, Лъэцэр

Хьазрэт, УФ-м культурэмкІэ изаслуженнэ ІофышІэу, АР-м

искусствэхэмкІэ изаслуженнэ

ІофышІэшхоу Къулэ Амэрбый,

нэмыкІхэр.

Адыгэ Хасэм игъэцэкІэкІо комитет изэхэсыгьо щаштэгьэ Джэпсальэм къызэрэщиюрэмкіэ, адыгэхэр Олимпиадэм имашю ячыгу щыпэгъокныхэзэ лъэшэу мэгугъэх Урысые Федерацием щыпсэурэ цІыф лъэпкъ пстэуми мамырныгъэ, зэшіуныгьэ, щыіэкіэшіу ащ къафихьынэу, адыгэхэр Урысыем ихэшыпыкІыгъэ

«Тэ тицыхьэ телъ адыгэ коллективхэу Олимпиадэм икультурнэ программэ хэлэжьэштхэм Урысые Федерациер дэгьоу, зэрифэшъуашэм тетэу къызэрагьэльэгьощтым, дунаим тет цІыф лъэпкъ пстэури зэзыпхырэ Джэгунхэри ахэм якъэгъэлъэгъонхэм къызэра-

«Олимпиадэм имашlo Мыекъуапэ къы- гъэдэхэщтхэм», — къыщеlo Джэпсалъэм.

Адыгэ Республикэм иобщественнэ движениеу «Адыгэ Хасэм» и Джэпсалъ

АдыгэхэмкІэ машІом мэхьанэшхо иІэу щыт!

Адыгэ Республикэм икъэлэ шъхьа Іэу Мыекъуапэ Шъачэ щыкощт я XXII-рэ кІымэфэ Олимпиадэ джэгунхэм ыкІи я XI-рэ кІымэфэ Паралимпиадэ джэгунхэм я МашІо къэсыщт.

ТэркІэ, адыгэхэмкІэ, а хъугъэ-шІагьэм мэхьэнэ ин дэдэ иІэу щыт.

Нарт эпосымкІэ Саусырыкъо адыгэелеімын уєшел еімелынеіши мех машІор къафихьыжьыгь.

Олимпиадэм имашюу Элладэ къыщыхагъэнагъэми джащ фэдэ мэхьанэ и ...

Олимпиадэ джэгүнхэр кохэ зыхъукіэ заохэр зэкІэ зэпыущтыгьэх, спортсменхэр акіуачіэкіэ, якъулайныгъэкіэ, япсынкіагъэкіэ зэнэкъокъущтыгъэх.

Анахь лъэш дэдэхэр атекІощтыгъэх ыкІи ахэм ящытхъу ающтыгьэ, афэгушю-

Тэ, адыгэхэм, Олимпиадэм имашІо тичіыгу тыщыпэгьокіызэ, тэгугьэ тильэпкъи, Урысые Федерацием щыпсэурэ цІыф лъэпкъхэми мамырныгъэ, зэгурыІоныгъэ, щы і экі эшіу къафихьын эу, ублэпі эшіу пстэухэмкіи гъэхъагъэхэр тшіынхэу.

-ежд едаилмилО ефемы еq-IIXX R гунхэу ыкІи я ХІ-рэ кІымэфэ Паралимпиадэ джэгунхэу щы Іэщтхэм яублэгъум дэжь тэ, адыгэхэм, Урысые Федерацием ихэшыпыкІыгьэ Олимпиа дэ командэ тыфэлъаІо гъэхъэгъэшхохэр ышІынхэу ыкІи текІоныгъэшхохэр къыдихынхэу.

Олимпиадэ джэгунхэм якультурнэ программэ Адыгеим итворческэ коллективхэм Урысые Федерациер зэрифэшъуашэм тетэу къызэрэщагъэлъэгьощтым, дунаим тет цІыф лъэпкъ пстэури зэзыпхыхэрэ кіуачізу зэрэхъущтхэм тицыхьэ телъ.

-ежд едьипмилО ефемы еq-IIXX R гунхэу ыкІи я ХІ-рэ кІымэфэ Паралимпиадэ джэгунхэу щыІэщтхэм ахэлэжьэщт пстэуми тыкъяджэ джэгунхэм тшусткедек еслыху еммьядлодп ендуталуяк «Уджы хъураем» къыхэлэжьэнхэу.

Адыгэ Республикэм иобщественнэ движениеу «Адыгэ Хасэм» игъэцэк lэк lo комитет ыштагь.

Адыгэ Республикэм иобщественнэ движениеу «Адыгэ Хасэм» и Тхьаматэу БЭГЪУШЪЭ Адам.

Краим иліыкіо ригъэблэгъагъ

АР-м и ЛІышъхьэу ТхьакІушынэ Аслъан Краснодар краим и Полномочнэ ліыкіоу **АР-м щыіэ Николай** Пивоваровыр тыгъуасэ ригъэблэгъагъ.

— ЗэгурыІоныгьэу, ныбджэгьуныгьэ пытэу Краснодар краимрэ Адыгеимрэ азыфагу илъыр лъыдгъэкІотэным сыдигъокІи тыпылъ, — къыІуагъ ащ. Ом къыздихьыгъэми, нэмык ошіэдэмышІэ Іоф къэхъугъэми тызэрэзэде і эжьырэр, хъярыри къиныгъохэри зэрэзэдэдгощыхэрэр ащ ишыхьатых. Краим, ащ ипащэ яполитикэ адетэгъаштэ, къотэгъу тафэхъу.

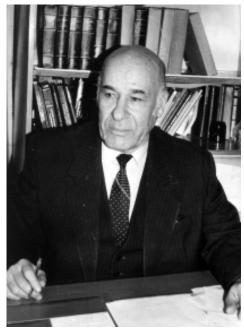
Николай Пивоваровми а зэпстэумэ къадыригъэштагъ, амалэу щыІэмкІэ ежь ащ иІахь зэрэхилъхьащтыр къыІуагъ. Олимпиадэр, ащ имашІо мы уахътэм Урысыем къызэрэщырахьакІырэр къэзыгъэлъэгъорэ мэфэпчъэу агъэхьазырыгъэр нэпэеплъ шІухьафтынэу АР-м и ЛІышъхьэ къыритыгъ.

ХЪУТ Нэфсэт.

ТИЮБИЛЯРХЭР

Лъэпкъым итарихъ апэ дэлэжьагъэмэ ащыщ

Джымэ Бубэ Мосэ ыкъор лъэпкъым гьогоу къыкіугъэм изэгъэшіэнкіэ апэрэ льэбэкъухэр зышІыгъэмэ ащыщ. Ильэс пчъагъэрэ гуманитар ушэтынхэмкіэ институтым ишіэныгъэлэжь пэрытэу щылэжьагъ. Непэ ильэс 85-рэ хьугъэ къызыхъугъэр. Ау ар тхэмытыжьми, игугъу дахэкіэ къэпшіынэу тефэ. Бубэ адыгэ льэпкьым тарихъымкіэ иапэрэ еджэгъэшхоу тиюмэ ащыщыгъ. Темыр Кавказым ис еджэгъэшхомэ зэлъаш эщтыгьэ. Кючюшхо зию тхыль игьэкютыгьэхэр (монографиехэр) Адыгэ ыкІи Пшызэ шъольырхэм яхьылІагьэхэу мымакІэу ытхыгъэх. Анахьэу ынаю зытыригъэтыщтыгъэр ціыф лъэпкъхэр зэрэзэфыщытыщт шіыкіэхэр арыгьэ. Ары ціыфхэр ильэсишьэхэм зыфэбанэщтыгьэхэр.

Я ХХ-рэ ліэшіэгъум къыз- лэегъэджэ училищым кіуагъэ. льэшэү Іушыгъэ хэльэу ягулъэпкъхэр, къэзэкъхэр, нэмык льэпкъхэу къыддэпсэүхэрэр зэрэзэдыщыіэщтхэм яхьыліагьэу тхэщтыгьэ. Ащ фэдэу ыушэтыгьэу, зэригьэкІужьызэ шІэныгьэ лэжьыгьэшхо ышІыгь, хэутыгьэ тхыгъэхэу — тхылъми, сборникхэми, статьями — 90-рэ нахьыбэ къыдигьэкІыгь. Ахэм ащыщэу монографиеу 10.

Бубэ чылэм къыщыхъугъ, щапІугь, тхыль къодыягьэп адыгэмэ ящыІакІэ зэрилъэгъугъэр, зэришІагьэр, дэгьу дэдэу а зэкІэмэ ащыгьозагь, а щыІэныгьэр къызхэкІыгьэр дэгьоу, куоу зэригъашІэщтыгъ.

Бубэ къуаджэу Хьатыгъужъыкъуае мэзаем и 4-м, 1929-рэ илъэсым къыщыхъугъ. ЯунагъокІэ нэбгырэ 11 хъущтыгъэх (зэши 8-рэ зэшыпхъуи 3-рэ). Щыlэкlакlэм тlэкlу фэныкъоныгъэ горэхэр щыря агъэми, зэдэ эпы-Іэжьхэу, ятэ-янэхэми ядэіухэу зэдыщыІагъэх. Нэмыц техакІохэм яуни, яІэмэ-псымэхэри агъэстыгъагъэх. ышнахьыжъхэри заом кІуагъэх, кІэлэцІыкІухэр зэдеіэжьхэзэ щыіагьэх. Бубэ ублэпіэ еджапіэм щеджагь, етіанэ я 7-рэ классыр къызеухым, кІэ-

дихьыгъэ гумэк ыгъохэм Бубэ Аш къы отэжьыштыгъ: «Тарихъыр шІу дэдэ сэзыгъэлъэгъупшысэщтыгьэ, Кавказым ицІыф гьагьэр тикъоджэ кІэлэегьаджэу Шэуджэн Яхьер арыгъэ. Хъишъэ гъэшІэгъонхэр, къэбархэр бэу къыІуатэщтыгъэх. Заом лІыхъужъныгъэ щызезыхьагъэхэр тигъашІэщтыгъэх. Ахэм сикІасэу сядэІущтыгъ. Арын фае хъишъэри, тарихъри сыгу зыкІырихьыгьэхэри». КІэлэегьэджэ училищым 1948-рэ илъэсым зычІэхьэм, апэ ар зыlукlагьэр Даур Хьазрэт Батыр ыкъор арыгъэ. Бубэ Іэдэб дахэ зэрэхэльыр датскэ диссертациери зыкlишlыылъэгъугъ, ар кІэлэегъаджэхэм сыдымкІи адеІэщтыгьэ: гъэстыныпхъэхэр адишІыщтыгъэ, пчъэхэр, шъхьаныгъупчъэхэр адишІыжьыщтыгьэ. Ежь Бубэ зэресагьэу, Іофшіэным щымыщынэу щытыгь. Училищыр къызиухыкІэ, Мыекъопэ кІэлэегъэджэ институтым чІэхьэ, нэужым Краснодар дэт кІэлэегъэджэ институтым щеджэ. Ар къызеухым, Пшызэ шъолъыр ит еджапіэхэм ащыщ кІэлэегъаджэу агъэкІогъагъ. ШІэх дэдэу комсомолым ирайон Комитет къеджагъ, инструкторэу, етІанэ партием ихэку Комитет илекторскэ куп иІэшъхьэтетэу аштагь, ау Бубэ щыгьупшагьэп тарихъыр. Мыщ ищыІэныгъэ рипхынэу гухэлъ ешІы.

1960-рэ илъэсым Тбилиси аспирантурэм макІо, шІэныгъэхэмкІэ Грузинскэ академиеу И. А. Джавахишвили ыцІэкІэ зыхьырэм щеджэ. Бубэ еджэнгъэсэныгъэ ІофшІэныр зэрикІасэр а аспирантурэми щашіэ. Архив тхыль пчъагъэмэ loф адешІэ, хъарзынэщыр зэфашІыжьыфэ чІэсэу къыхэкІыщтыгь. Апэрэу Бубэ къыгъотыгъэ документхэри щыІагьэх. Чэщ мычъыехэр къыхэкІыщтыгьэ, Іофэу ригъэжьагъэр ымыухэу хъущтыгъэп. Ары дэгъу дэдэу кандигъагъэр. Темэу иІагъэр: «Крестьянское движение в Адыгее в XIX веке до 1870-х годов?. КандидатыцІэр къыфагъэшъо-

Ащ нэужым, 1968-рэ илъэсым, Бубэ гуманитар ушэтынхэмкІэ Адыгэ хэку институтым шІэныгъэлэжь шъхьаlэу аштэ. Илъэс 30-рэ тарихъым пылъ отделым иІэшъхьэтетыгъ. ШІэныгъэ куоу иІэр адыгэхэм ятарихъкІэ ыгъэунэфэу тхылъхэр, статьяхэр къыдегъэкІых. ЦІыф гъэсагъэм игупшысакІэ, итхакІэ лъэшэу уегъэгупшысэ. Мамырныгъэ щы-ІакІэр ары зыпылъыгъэр, цІыфхэр зэрэзэфыщытын фаер ары ытхырэр. «Бубэ иІофшІагъэ апэрэу хъугъэ, — alo, — кавказо-

ведением, адыговедением кlay утыгъагъ «Гуманитарная мысль академикэу Цинцадзе. Инаучнэ Іофшіагьэхэр нахь инэу, лъэшэу хъухэзэ, чыжьэу ымакъэ мэlу. Іофшіагьэу иіэхэр журналхэу «Вопросы истории СССР» - Москва, «Ученые записки» АНИИ, «Известия Северо-Кавказского научного центра высшей школы», «Ученые записки Краснодарского научного центра» зыфиlохэрэм къарэхьэх. АхэмкІэ Бубэ письмэхэр, отзывхэр къыфагъэхьых.

1986-рэ илъэсыр ильэс мафэу хъугьэ. БэшІагьэу зэгупшысэщтыгьэ Іофыгьор ухыгьэ хъугъагъэ. Тарихъ шІэныгъэхэмкІэ докторыціэр къыфагъэшъошагъ. Докторскэ диссертациеу «Социально-экономические отношения и классовая борьба на Западном Кавказе (1870 — 1917 гг)» зыфиюрэр июфшыгъэ шъхьају хъугъэ. Ар къыушыхьатыжьы зэхъум, цІыф гьэсэгьабэ къыщыгущыІагь, ахэр шІэныгъэлэжьхэу Г. Х. Мамбетовыр — Налщык, П. Н. Ломашвили, А. В. Лежава — Тбилиси, А. П. Пронштейн — Ростовна-Дону, В. П. Невская — Ставрополь, ахэм анэмыкІхэри.

Тхылъыбэхэр къыдэкlых Іофэу ышІагьэмэ атегьэпсыхьагьэхэу «Из истории крестьянской борьбы», «Социально-экономическое положение и революционная борьба трудящихся Адыгеи», Москва щылэжьэрэ шІэныгъэлэжьэу Н. Ф. Бугаевыр зиавторхэу «От ревкомов к Советам Кубани», «Очерки истории Кубани с дореволюционных времен до 1920 года», «Под знаменем интернационализма» --П. Ф. Коссович игъусэу, ахэм анэмыкІхэри. Отделэу Іоф зыщишІагьэм хъишъэм, тарихъым яІофыгъохэр ары зыщыдэлажьэщтыгъэр. Бубэ чІыпІабэмэ къащыгущы і эщтыгъ. Гущы і эм пае, Ростов-на-Дону щыкІогьэгьэ конференцием къызыщэгущыІэм ыуж гъэзетэу «Правдэм» къыхиутыгъэ статьяу «Ученый интернационал» зыфиюрэр къызщытхъугъэхэм Бубэ ахэтыгъ. Гъэзетэу «Советская Кубань» къыхи-

къыхэуцуагъ», — ыІуагъ гъурдж юга России» ыкІи Бубэ идокладэу «Итоги века» зыфиlохэрэр.

Джымэ Бубэ студентхэми Іоф адишІагъ. Илъэси 10-рэ ригъэджагьэх, методическэ ІэпыІэгьухэри афитхыгъэх. Бубэ кІэлэегъаджэмэ яшІэныгъэхэм зыщахагъэхъорэ институтым илъэс 20-м ехъурэ лекциехэм къащеджагъ. Лъытэныгъэшхо кІэлэегъаджэмэ къыфашІыщтыгь, гущыІэ фабэхэри къатхыщтыгъэ. КІэлэеджакІомэ апае тхылъэу къыдэкІыхэрэм ягъэхьазырын хэлэжьагь. Я 8 — 9-рэ классхэм апае къыдэдгьэкІыгьагьэм авторэу (Н.В. Анфимовыр, ЕмтІылъ Р.Х., Джимов Б.М.) анахь Іофыбэ ащ хэзышІыхьагьэр Буб арыгьэ. Джыри а тхылъыр студентхэми, кІэлэегъаджэхэми агъэфедэ.

Джымэм адыгэхэм ятарихъкІэ Іофышае охшатьэм шІэныгъэлэжьыбэмэ игугъу къашІы. Профессорэу, академикэу Ф. П. Зыряновым мырэущтэу къеlo: «Буб М. — славный сын адыгейского народа и брат россиян, ценитель высоких нравственных принципов, духовных богатств своей Родины, знаток истории и духовной культуры адыгейцев и кубанцев. Путеводная звезда в тайны истории адыгов».

Алексенко И.И.: « Он широко рассматривал хронологические рамки 18 — 20 веков».

Ратушняк В.Н.: «Удивительный, отзывчивый, обязательный человек. Он никогда не изменял полюбившейся теме исследованию истории кресть-

Бубэ Мосэ ыкъом ицІыкІугъом гъогу къин къыкlугъ, ау зыфэягъэр, ыгу илъыгъэр, зэгупшысэщтыгъэхэр ыгъэцэкІэн ылъэкІыгъ.

Непэ къытхэмытыжьми, тыгу къэкІыжьы, тщыгъупшэщтэп.

ЕМТІЫЛЪ Разыет.

Гуманитар ушэтынхэмкіэ республикэ институтым тарихъымкіэ ишіэныгъэлэжь.

фиузэнкіыгъ

Олимпиадэм имашІо зынахь лъагэ Европэм имыт къушъхьэу Іошъхьэмафэ чъэпыогъу мазэм дахьыегъагъ. Метрэ 5642-рэ зильэгэгьэ къушъхьэ ціэрыюм ышыгу машюр щыкІэзыгъэнагъэхэр Къэбэртэе-Бэлъкъар Республикэм физкультурэмрэ спортымрэкІэ изаслуженнэ ІофышІэу Карина Мезоевамрэ дунэе класс зиlэ къэгъэнэжьакІоу Елмызэ Абдул-Халимрэ. Абдул-Халим Іошъхьэмафэ 220-рэ дэкІоягъ, сыгъ.

лъытагъэу, проект шъхьафэу хэр щынэгъо дэд. Джащ пай

фызэхагъэуцуагъэмкіэ, мэшіор Іошъхьэмафэ дахьыенэу хъугьэ. гьэнэжьэкІо ІэпэІасэхэр алъы-Джащ фэдагъ машІор Темыр полюсым, Космосым ыкІи Байкал ычІэ рахьыхы зэхъуми зэрашІыгъэр. Ом изытет зыкъызэригъэлъагъорэм ар елъытыгъагъ.

Іошъхьэмафэ удэкІоеныр къиныгъ. Жьыбгъэшхуагъэ, осэу Адыгеим щылъагъэкІотагъ, незэрихьэрэм узэрыкорэ къушъхьэтхыр тэрэзэу уигъэлъэгъущтыгъэп.

Олимпиадэм изэхэщэкІо коари зы текІоныгъэ ин екъу, митет иунашъокІэ, ом нахь Каринэ пчъагъэр 130-м нигъэ- зыкъызыщызэlуихырэм машlор дахьыенэу щытыгъ. Щылэ ма-КІымэфэ Олимпиадэм имэ- зэм Іошъхьэмафэ фэдэ къушІозэІэпых игъогууанэ хэмы- шъхьэ лъагэм цІыфхэр дэкІоен-

машІор пэшІорыгъэшъэу къушъхьэ шыгум зыкІынагъэсыгъа-

Альпинистхэм ухъумэкІо-къэплъэщтыгъэх. МашІор зыщагъэблэщт чашэр вертолеткІэ къушъхьэм дахьыягъ. Олимпиадэм имашІо ащ щыкІэзыгъэблагъэхэри вертолеткІэ къыращэхыжьыгъэх.

Тыгъуасэ мэшІозэІэпыхыр пэ ар Краснодар нэсыщт. НеушмыкІэ Олимпиадэм имашІоу мэфи 123-рэ гъогу тетыгъэм Шъачэ къыщыпэгъокІыщтых. Чъэпыогъум и 7-м Москва къыщырахьыжьэгъэ машІом мэзаем и 7-м Олимпиадэр зыщыкІощт къалэр къызэпигъэнэ-

МэшІозэІэпыхыр Кавказ щэ-

кІофэ цІыфхэм чъыІи, фыртыни, мыл ощхи зэпачыгьэх. Ащ емылъытыгъэу, Олимпиадэм имашІо

еплъынэу цІыфыбэ къыдэкІыгь, ягугъэшІухэр ащ пагъохыгъэх. (Тикорр.).

Мы мафэр дунаим щыхагъэунэфыкіэу зырагъэжьа-

МЭЗАЕМ И 4-р — АДЭБЗ УЗЫМ (РАКЫМ) ПЭУЦУЖЬЫГЪЭНЫМ И ДУНЭЕ МАФ

гъэр 2005-рэ илъэсыр ары. Ащ кІэщакіо фэхъугъ «Международный союз по борьбе с онкологическими заболеваниями» зыфаюрэ организациер. Мурад шъхьаlэу яlэри гъэнэфагъэ — узым фэгъэхьыгъэу нахьыбэу ціыфхэм ягьэшіэгьэныр, нахь пасэу ар къыхагъэщыным фэші пэшіорыгъэшъ уплъэкіунхэм нахьыбэу къахегъзубытэгъэнхэр, медицинэм июфышіэхэм сымаджэхэр ягъусэнхэ, зэдеіэжьхэзэ ащ пэуцужьыгъэн зэрэфаер пстэуми зэхягъэхыгъэныр ары. кІырэм ипроцент 80 фэдизыр гъэзыегъэныр ары. Мы узым

Адыгэ Республикэм адэбз узым пэуцужьыгьэным и Дунэе мафэ щыхагъэунэфыкІэу зырагъэжьагъэр 2010-рэ илъэсыр щыгъэзыягъэ хъун ылъэкlыщтэу ары. Ащ кіэщакіо фэхъугъ Адыгэ республикэ клиническэ онкологие диспансерыр. Мэзаем и 4-м къыщегъэжьагъэу мазэм къыкоці мы диспансерым зэхищэщтых Іофтхьэбзэ зэфэшъхьафхэу цыфхэм а узым фэ- дицинэ ІофышІэхэм, ціыфэу гъэхьыгъэу нахьыбэу ягъэшІэгъэным, пэшорыгъэшъ Іофтхьабзэу псауныгьэр къэухъумэгьэным епхыгьэхэм цІыфхэр хэгьэлэжьэгъэнхэм тегъэпсыхьагъэхэр. Ракыр я ХХ-рэ ліэшіэгьүм анахьэу ціыфым иуз зэрэбгьэиузэу ары зэраІорэр. Ащ къыхэкlыкіэ, адэбз узыр зиіэхэм гьоу арагьэгьоты, онкологэу ресящыІакІэ нахь къафэгъэпсын- публикэм ищыкІэгъэ пчъагъэр кІэгъэныр, якъин нахь макІэ игъэкъугъэным фэгъэхьыгъэуи шІыгьэныр ары псауныгьэр къэухъумэгъэнымкІэ къулыкъур зэ- республикэ клиническэ онко-

мы лъэхъаным медицинэм ыІэ къыригъэхьагъ. Онкологие шіэ- сы, зэхарагъэшіыкіы ашіоигъор ныгьэр непэ зынэсыгьэмкіэ, мы адэбз узыр бгьэхъужьын умыузыр цІыфым иІэныр къызыхэ- лъэкІыщтэу зэрашІошІырэр щы-

специалистхэм альытэ. Адыгэ Республикэм ионкологхэм пэшІорыгъэшъ Іофтхьабзэу зэрахьэхэрэм нахь анаІэ зыщытырагъэтырэр цІыфхэм яшІэныгъэхэм ахэгъэхъогъэныр, меахэм яуалІэхэрэм, сымаджэхэм я акіуачіэ зэхэльэу узым пэуцужьыгъэнхэр ары.

Адыгеим иІэзэпІэ учреждениехэм ящыкІэгъэ оборудованиер, унэфын плъэкІыщтыр, игъоры-Іофхэр лъэкІуатэх. Непэ Адыгэ рэпсаоу тыдэкІи зыщыпыльыр. логие диспансерым щылажьэ-Vохшине шфо неждельной медех едовобакто неждельной и медех не по неждельной ашІэрэмкІэ цІыфхэм алъагъэІэ-

игугъу нахьыбэрэ ашІэу, нахьыбэрэ цІыфхэм ар агу къагъэкІыжьы хъумэ, нахь шІэхэу ахэр врачхэм якІолІэнхэу ыкІи щынэм зэтыри ажэхэрэм япчъагъи къыщыкІэщтэу специалистхэм апъытэ

Яамалхэм къахэхъуагъ

Онкологие къулыкъум апэрэ лъэбэкъухэр Адыгеим щишІынэу зыригъэжьагъэр 1946-рэ илъэсыр ары. Непэ республикэм щылэжьэрэ онкологие диспансерым Іззакізу щыіэм инахьыбэр ыгъэфедэн амал иІ. Технологие пэрытхэм атетэу зэlэзэнхэ фаеу специалистхэм алъымехфвахашефев еІпыІн дедехет агъакlox, ау къызагъэзэжьыкіэ, ахэм къакіэльыкіорэ Іэзэн Іофтхьабзэхэр мы диспансерым щагъэцакІэх. Врач 42-рэ мы лъэхъаным диспансерым чІэт. 1984-рэ илъэсым хирургэу мыщ Іофшіэныр щыригъэжьагъ Бэрэтэрэ Сэфэр. 1996-рэ илъэсым диспансерым иврач шъхьа-

Ізу агъэнэфагъ. Непэ ар ап- лажьэрэр зэрэмыбэр — зэшъэрэ категорие зиІэ хирургонколог, псауныгъэр къэухъумэгъэнымкІэ Министерствэм иштат хэмыт специалист-онколог, УФ-м псауныгъэр къэухъумэгъэнымкІэ иотличник.

Врач шъхьа вр икващак воу 2009-рэ илъэсым диспансерым къыщызэІуахыгъ адэбз узыр пэшорыгъэшъэу гъэунэфыгъэнымкІэ кабинетыр. Мыщ епхыгъэу 2010-рэ илъэсым къыщыублагъэу диспансерым щэлажьэ онкологие уз зиlэхэм я Еджапіэ. Джащ фэдэу 2012-рэ илъэсым мыщ къыщызэІуахыгъ, сымаджэхэм ІэпыІэгъу афэхъугъэным фэшІ, онкопсихологым икабинет. Къыхэгъэщыгъэн фае УФ-м ащ фэдэ кабинетэу щы-

кіэмкіи 19 ахэр зэрэхъухэрэр.

Непэ зигугъу тшырэ мафэм фаеу уахътэм ышІыгъ. Шъыпкъэ, а узым щымыщынэрэ цІыф щыІэп, ау медицинэ шІэныгъэр лъэкІуатэ, гъэхъагъэхэр ешІых, арышъ, ащ иамалхэр ІэпыІэгъу зыфэхъухэрэм япчъагъэ нахьыбэ хъуным игугъапІэхэми ахэхъо. Зэгорэм цІыфхэр жъугъэу зэрылыкыщтыгьэхэ узхэу непэ зигугъу амышІыжьыхэрэм афэдэу шІэхэу ащи фырикъунхэу, къызэтырагъэуцонэу Тхьэм ely.

ЖАКІЭМЫКЪО Аминэт.

Сурэтхэм арытхэр: диспансерым иврач шъхьаюу Бэрэтэрэ Сэфэр; операциер макю.

Насыпыр ижъышъхьэм КЪЫЛЪЭГЪУЖЬЫГЪ

Непэрэ щыlакіэр къины хъугъэ. Ціыф къызэрыкіуабэмэ ашхын, зыщальэн зэрэщыюнхэ амал зэрагьотыліэжьырэп. Лэжьапкіэу къаратырэр макіэ, джащ фэд пенсиеми урыщы эшъунэу щытэп. Ціыфым ахъщэу къы Іэк Іахьэрэм инахьыбэр хабзэм ретыжьы. Газым, нэфынэм, псым апае, унапкізу ыкіи ахэм анэмыкі хьакъулахьэу ытыжьырэр бэдэд.

зы лъэныкъомкіэ, ау сыд ашіэщтыр нэжъ-Іужъхэм, сэкъатныгъэ зиІэхэм?

Непэрэ щы акіэм удэкіотэн хъумэ, зыгорэм урехьыщырын фае, аш къикІырэр уипсауныгъэкіи, уиіофшіакіэкіи зэдиштэу ущытын фаеу ары. Ау ар зэкІэп къызыдэхъурэр, анахь къин зылъэгъурэр пенсионерхэмрэ, сэкъатхэмрэ. Мыхэм зыпари хэкІыпІэ яІэп, пенсие тІэкІоу къаратырэр ары ныІэп зыщыгугъыхэрэр, ари афикъурэп.

Непэ зигугъу къэсшІыщт къэбарым хэти ригъэгупшысэнэу къысшІошІы. Мыщ фэдэ зекІуакІэхэр тэрэза, хьауми мытэрэза пюмэ, цыфхэм яшюшіхэр зэтемыфэнкІи хъун, ау зытетыр тэжъугъаІо. Хъунэу хэ-

Мы щыlэкlэ зэжъум хэкlыпlэ ыгу кlодымэ, бэмэ ягупшысэ, фэхъущтым ехьыліагъэу тиіэ- шъхьэм бэ щызэблэкіырэр. Гушъхьэтетхэм телевидениемкІи, пшысэ тэрэз ащ къихьэмэ, радиомкіи, гъэзетхэмкіи бэ къа- уинасып, мыхъун къихьэми, Іорэр. ЗэкІэми а зыр ары къы- уинасыпынчъагъ. Къэбарэу шъухагъэщырэр: Іоф пшІэн фае зыщызгъэгъуазэмэ сшІоигьор пкіантіэ къыохэу. Ар шъыпкъэ къэугупшысыгъэу щытэп. Ар къызэхъулІэгъэ цІыф къысфэзыІотагьэр, ау льэшэу къысэлъэlугъ ыцlэрэ ылъэкъуацlэрэ къесымыІонэу, арышъ, ахэр зэблэхъугъэу къэсэтхы.

Ибрахьимэ хъулъфыгъэ шъхьэзакъоу къызынагъэр бэшlагъэ. ЫныбжыкІэ кІэлэжьэп, илъэс токвиплым ехъугъ. Пенсиеу къыратырэри ащ фэдизэу бэп, унапкіэр, газыпкіэр, псыпкіэр зыхэкІхэкІэ, къэнэжьырэ хъатэ щыІэп. Къыратырэ ахъщэм тІэкІу къызыхагъахъом, Іэзэгъу уцэу ыщэфыхэрэм ауасэ фэдитіукіэ нахь лъапіэ ашіыгъ. Лъэшэу ыгу кодыгъзу, ыш1эщтыр ымышІэу бэкІаерэ щысыгъ. ГущыІэгъу закъоу иІэр телевизорыр ары, «Къэбархэм» блимыгъэкІэу яплъы. ЩыІакІэр лъыр къыхэтэжъугъэх. ЦІыфым нахь зэжъу къызэрэхъурэм пае

тыдэкІи емызэгъ зэхахьэхэр щыкохэу, цыфхэм ягукае ахэм къащыраютыкі у елъэгъу зэпыт. Гу къызіэпишіыхьи, Ибрахьими кІуагъэ мафэ горэм къэлэ гупчэм. Ащ зэрифэу цыфхэр итых. Бырсыр къэхъукъомэ аlошъ, зэхахьэм хэлажьэхэрэм полицием июфышіэхэм ахаплъэхэу щытых. ЦІыфхэр нахьыбэ къэхъоу фежьагъ. ЗэкІэми лозунг зэфэшъхьафхэр аlыгъых. Тіэкіу тешіагъэу ошіэдэмышізу зэхахьэм хэтхэм ащыщ горэм бырсыр къышІыгъ. Ар къулыкъушІэхэм залъэгъум, цІыфхэм къахэлъэдагъэхэти, зэкІэ зэбгырычъыгъэх. Ибрахьимэ чъэн ымылъэкІэу ерэгьэ дэдэу къакІозэ, зыгорэ къебгъуджауи, нэгъунджэу кІэлъыр къыкІигъэзыгъ. ЗыдэкІощтыр ымышІэу, лъэубабэу щытызэ, бзылъфыгъэ хэкІотэгъэ хьазыр горэ къыкІэрыхьи, инэгъунджэу асфальтым тефагъэр къыритыжьи, ыІапэ ыІыгьэу бырсырым къыхищыжьыгъ. Ибрахьимэ лъэшэу ар игопагь, бзылъфыгьэм фэразэу гущыІэ дахэ риІуагъ. ТІэкІурэ зыщэтыхэ нэуж Ибрахьимэ бзылъфыгъэм еупчІыгъ:

— Хэтхэм уащыщ, сыд пцІэр? Сэри ощ сыфэд, мы къалэм сыдэс, — джэуап къыритыжьыгь. Джаущтэу нэІуасэ зэфэхъугъэх.

Джантыгъэ иІофхэм язытет къыфиІотагъ Ибрахьимэ, зэфэдэ нэбгыритюу шъхьэзэкъо щыlа-

кІэм щыщыгъэхэр ягукІае зэфаlотэжьэу бэрэ зэдэгущыlагъэх.

Мазэ фэдиз тешІагьэу етІани ащ фэдэ цыф зэхахьэ горэм джыри щызэlукlагъэх. Ар заухым, чъыІэ къызыхэхьэгъэ инэюсэ лыр щай стыр ригьэшъонэу Джантыгъэ ригъэблэгъагъ. Ибрахьимэ унэм зеблагъэм, ищыІэкІэ-псэукІэ къырыкІуагъэр зэкІэ бысымым фи-Іотагъ. Къо закъоу иІэм къызещэм, унэм икІын фаеу хъугъэ, сыда піомэ унитіу ныіэп зэрэхъурэр.

Къом фэшъхьафэу пхъуитІуи унэм къыздисых, зым кІэлэшхо иІэу къэкІожьыгъ, адрэ пхъур джыри дэкІуагъэп. Хэти дэгъоу щыІэ шІоигъу, ау сыдэущтэу ущыІэщт? — лъэшэу тхьаусыхэу Ибрахьимэ къыІуагъ. Джантыгъи ищыІэкІэ-псэукІэ Ибрахьимэ щыгъуазэ ышІыгъ.

- Илъэс пчъагъэ хъугъэшъ сыбзылъфыгъэ шъхьэзакъоу сэпсэу, лъфыгъэ сиІэп. Ушъхьэзакъоу ущыІэным нахь тхьамыкіагьо щыіэп. Дэпкъипліымэ СЯПЛЪЫШЪ СЫЩЫС...

Джаущтэу ягукІаехэр къызызэфаІотэ нэуж рахъухьагъ шъхьэгъусэ зэфэхъунхэу. Непэ гъусэ зэфэхъунхэшъ, неущ хъурэм еплъын гухэлъ зэримы рес къыушыхьатэу ЗАГС-м иІофышІэхэм адэжь кІонхэшъ, зызэгурагъэтхэнэу Ибрахьимэ унашъо ышІыгъ. Ар лъэшэу шІоигъоджагъ Джантыгъэ, ау Ибрахьимэ шіокіыгьэп.

Мыщ фэдэ тызырихьылІэрэр апэрэп. Анахьэу ахэр нахьыбэ зыхъугъэр аужырэ илъэсхэр ары. Сыдым ыпкъ къикІэу ары шъуlуа? Ары. Ибрахьимэрэ Джантыгъэрэ рахъухьэгъэ Іофыр къызэрыкІоу щытэп, ежьхэми арэущтэу алъытэрэп. НэбгыритІури кІэлэжьхэп, алъэгъугъэри агъэшІагъэри макІэп. Ау, сыдым уфит, о насып зыфэпшІыжьын плъэкІыщтыгъэмэ, хэти зыфишІыжьыныеба? Ау къыхэкІы цІыфым иныбжьыкІэгъум ымыгъотыгъэ насыпыр ижъышъхьэм къылъэгъужьэу. Ибрахьимэрэ Джантыгьэрэ непэ язытеткІэ зэфэдэ хьазырых. Ау хэти упчІэжьэгъу, гущы Іэгъу иІэ шІоигъу. Ушъхьэзэкъоныр хьапсым чІэсым фэд. Мы нэбгыритІур бэмэ ягупшысагъэх. «ЗэдапшІэрэр шІэхы, зэдэпшхырэр ІэшІу», — elo адыгэ гущы-

- Мары джыри пенсиехэм къахагъэхъонэу аlуагъ, ащи ишІуагъэ къэкІощт, — elo Ибрахьимэ, — ау зэкІэми анахь гушІуагъор гущыІэгъу сызыфэхъун зэрэсиІэр, сижъышъхьэм рэхьатыгъо зэрэзгъотыгъэр

Непэ зигугъу къэсшІыгъэ нэбгыритіум шыіакізу яізм уемыхъопсэн плъэкІыщтэп. Шъхьэзакъоу щыІэныгъэм къыхэнэгъэ нэбгыритүр зэlуигъэкlагъэх щымыІэ бетэмалым. Мы нэбгыритІум афэдэу бэмэ янасып къычІэкІырэп. Ау сыдэу зашышт шъхьэзэкъо щы ак јэр зинасып цІыфхэм? Сыд хэкІыпІа щыі эу шъо къышъуші ошіырэр? Мы упчІэм иджэуап къетыжьыгьошІоп, ау зэкІэ тызэхэгущы-Іэмэ, зы хэкІыпІэ горэ къыхэтхынэу къысшІошІы, гукІэгъур щыІэныгъэм ылъапс.

> ХЪОДЭ Сэфэр. Іофшіэным иветеран.

(КъызыкІэлъыкІорэр щылэ мазэм и 28-м къыдэкІыгьэ номерым ит).

Ыгу щышІэхэрэм герой бзылъфыгъэр природэм къыпкъырыкІыгъэ хъугъэ-шІэгъэ тхьамыкІагьом хадзэ ыкІи ошьопшэ шІуцІэхэм, жьыбгъэм, ощхым, зэкІэри зэхэзыкъутэрэ пчыкІэм ялъэІу шІу ылъэгъурэ цІыфым ыціэ амыукіынэу: «Тэ сыкіона, сыд сшіэхэна? Пчыкіэр нэшъу, шыблэр дэгу, ощхбыбым адыригъаштэу апэджэжьы... Шыблэр, пчыкіэр, ощхыр! Сыд шъосшагъэу сидунай жъугъэушюркъи, сыгу инэф шъушъхьамысэу шъу*ульэгуи?..»* (н. 43). Шъори къызэрэжъугурыloy, мыщ дэжьым шыблэми, пчыкІэми, ощхыми зи ялажьэп, ахэм ацІэмэ тыгу къагъэкІы тыгъэгъэр урысыбзэкlэ зытхыгъэр Хъокlо Ф.).

Теоретикэ-практическэ анализыр тэрэз шъыпкъэу авторым къызыщыригъажьэрэр Нарт эпосыр ары, сыда пюмэ ащ изэгъэшІэн-ушэтын ары джырэ лъэпкъ наукэм анахь пшъэрылъ шъхьаlэу ыкlи зэшlохыгъуаеу ылъытэрэр. А художественнэ произведениехэр зэхэугуфыкІыгъэу ыкІи егугъупэу анализ ышІызэ, ушэтакІом ащ хилъэгъуагъ «ритмикэ-интонационнэ ыкІи мэкъэмэ-ритмическэ мэхьанэу» иІэр. ІэпэІэсэныгъэшхо хэлъэу зэрэгъэпсыгьэр, «ащ дыригьаштэу лъэпкъым ищыІэкІэ-псэукІэ, нартхэм дзэ ІофымкІэ ятекІоныгъэхэмрэ ягъэхъагъэхэмрэ а эпосым зэрифэшъуашэу къызэрэщыгьэльэгьуагьэхэр». Джащ тегъэпсыкІыгъэу, гушхуагъэ хэльэу ыкІи гузэхашІэкІэ ушьа-

тариехэр ахэм ягьэгьусэжьыгьэх. Ащ ишіуагьэкіэ тхыльеджэм хъугьэ-шіэгьэ гьэнэфагьэм, къэбарэу къыіуатэрэм мэхьанэу ыкіи чіыпіэу щыриіэр нахь гурыіогьошіу фешіы.

Пычыгьоу зэхифыхэрэм усэзэхэлъхьаным икультурэ ин зэрэхэлъыр хигъэунэфыкlызэ, авторым къегъэлъагъох ащкІэ агъэфедэгъэ шіыкіэ-амалхэр, ахэм ащыщых гущыІэхэмрэ гущы і эухыгъэхэмрэ къыкі эіотыкІыжьыгьэнхэр, гущыІэхэм ямэкъамэхэр дахэу зэпэжъынчыхэу къэlунхэмкlэ ахэм яшlуагъэ къызэрэкІорэр. Зэфагъэр къыдэлъытэгъэным пае, литературэм итеоретик ціэрыіоу В. Шкловскэм игущы эхэр щысэкІэ къэІогъэнхэ фае. Ащ зэритхырэмкІэ, «гущыІэхэр къыкІэІотыкІыжьыгъэнхэр рифмэхэм ачІыпІэкІэ агьэфедэх». Ащ къыхэкІэу мэкъэ-мэкъамэхэр

укъогъэным ащ уфищэн ылъэкlыщт». Джащ фэдизэу мыщ шlэныгъэлэжьыбзэмрэ гупшысэр къэзыгъэунэфырэмрэ агопхын умылъэкlынхэу авторым игурышэхэм ащызэгоуцох.

В. Шкловскэм зэрэхигъэунэфыкіырэмкіэ, «рифмэм фэгъэхьыгъэ Іофыр гопхын умылъэкіынэу ритмэм епхыгъ». Джащ къыхэкіэу орэд текстхэр авторым зэхифыхэ зыхъукіэ, ямэкъамэ зэрэгъэпсыгъэ шіыкіэр ары апэу ынаіэ зытетыр. Мыщ дэжьым пычыгъохэу щысэкіэ къыгъэльагъохэрэм шъыпкъагъэу ахэлъыр ыкіи ахэр оригиналым пэблагъэхэмэ еушэтых.

Усэмэ ямэкъамэ зэрэгъэпсыгъэ шіыкіэм захэплъэрэ нэужым авторыр зыфежьэрэр лъэпкъ философиеу ыкіи псэукізу «адыгагъэм» инэшанэхэр къычіигъэщынхэу ары. Ащ зэрилъытэрэмкіэ, «адыгагъэр»

Ащи къыщымыуцоу авторым игузэхэшІэ-густырыгъэ ымэкъэ лъэш щызэхэохы, етІанэ ащ ипэгьокі у ыкіи къыдыригьаштэу едэІурэм игузэхашІэ щыбгъэзыен умылъэкІынэу зыкъеІэты. ГущыІэм пае, зэрэщытын фаем фэдэу зэкІэ къэзыгьэльэгьоным пылъыгъэ идеологием иухъумакІохэм гъыбзэхэм ямэхьанэ гъэпсыкІэ зэрарэу ригъэкІыгъэм авторым ыгу зэригъэузырэр икъукІэ къыбгурэІо ыкІи дэогощы. ГущыІэкІэ къиІотыкІыгъуай цІыфхэм къинэу акІэхэкІыгьэр, ащ фэдэ гъэтэрэзыжьыным (редактированием) ыпкъ къикіыкіэ хабзэу тетым ищытхъу къэзыІотэрэ гимнхэу гъыбзэхэр хъущтыгъэх, тарихъым ишъыпкъагъэу жъалымыгъэ фэшъхьаф зыхэмылъыгъэмрэ ащ зэрарэу къыздихьыгъэмрэ «хэуцІэрэпхъыкІыгъэ» хъущтыгъэх.

ТхыбзакІэм къыдэхъугъэ усэныр щыІэ зэрэхъугъэмрэ ар ыпкъ зэриуцуагъэмрэ яюфыгъохэм яушэтын зыфежьэкіэ, джыри янэкъокъоу авторым къырегъажьэ. Мыщ дэжьым дэгъоу хэгупшысыхьагъэу ыкІи лъэныкъо пстэумкІи къэушыхьатыгьэу авторыр пэуцужьы нахьыпэми литературэм щагъэфедэщтыгъэ шыкіэу усакіом ыгу щышІэрэр къыриІотыкІын фимытэу зышІыщтыгьэм, ащ ычІыпіэкіэ игъэкіотыгъэу штампхэр агъэфедэнхэу игъо зэрафалъэгъущтыгъэм. Мыщ дэжьым авторым игьо шъыпкъэу ылъытэрэр адыгэхэм усэзэхэлъхьанымкІэ илъэс мин пчъагъэм къыкоці художественнэ шіогъэ ин зыхэлъ шІыкІэхэу агъэлъапІэщтыгъэхэр зыпкъ игъэуцожьыгъэнхэ ыкІи социализмэм илитературэ льэпсэ пытэ щызытІупщыгъэ тхакІэу «шІуцІэн е фыжьын фаеу» шэпхъэ ухэбзыгъэ къэзыгъэуцущтыгъэр теубытагьэ хэльэу щыгьэзыегъэн зэрэфаер ары.

Монографием иавтор теориемкІэ къыІуатэхэрэр революцием ыуж лъэпкъ литературэр зыгъэпсыгъэ тхэкІо гъэнэфагъэхэм ятворчествэ щысэкІэ къыгъэлъагъозэ къеушыхьатыжьы. Мыщ дэжьым авторым иеплъыкІэхэр бэшІагьэу тызэсэжьыгъэхэм афэдэп. ГущыІэм пае, лъэпкъ литературэм сыдигъуи Хьаткъо Ахьмэд зэрилъытэщтыгъэр социалистическэ зэхъокІыныгъэу цІыфхэм ящы-ІэкІэ-псэукІэ фашІыхэрэм ишъыпкъэу адыригъаштэщтыгъэ фэдэу ары. Ауми, авторым а поэтым иусэ сатырэхэм ахипъагъорэр зэхъокІыныгъэу шы-ІэкІэ-псэукІэм фашІыщтыгьэхэм, гулъытэгъошІоу щымытыгъэми, ахэр лъапіэу къафыдэкіыхэу алъытэзэ цІыфхэр зэрапэуцужьыщтыгъэхэр ары.

Лъэхъаныр пхъашэу къызэряджэрэм ыпкъ къикіыкіэ, идеологиемкІэ ушъагъэхэу А. Хьаткъом. А. Еутыхым. М. Пэрэныкъом атхыгъэ яапэрэ произведениехэр анализ ышІыхэзэ, авторыр зэфэхьысыжьэу къызыфакіорэр а тхакіохэм поэтическэ талантэу нахь кlасэу къахэфагъэм икъежьапІэхэр ашыгъуми къызэрагъэлъагьощтыгъэр ары. «Зэманыр Іужьоу зэхэльэу зэрэгьэпсыгьагьэм, драматизмагьэу ащ хэльыгьэм апкъ къикіыкіэ арын фае, поэзиякіэм ишъонтрыпэ тео макъэ хэтыгъэхэми, ащ пае къэмынэу, усэкю шъыпкъэхэр литературэм «къыхэхъухьэхэу» рагъэжьэгъагъ»,етхы авторым.

(Джыри къыкІэлъыкІощт).

Адыгэ поэзием <u>щэшіэ</u> казбек инепэрэ лъпсэхэр

псым къызэлъигъэнэфэу, шlулъэгъуныгъэмрэ гугъэмрэ яунэшхоу ыгъэпсырэр жъалымыгъэ шlыкlэкlэ зэхэзыкъутэрэ кlочlэ мэхъаджэхэр. Ахэм ІэпыІэгъу афэхъу Тыгъэр — природэм имыхъо-мышІэхэр зытекіыхэ нэужым, ар къэлъэгъожьи, зэкіэ дунаир къызэлъигъэнэфыжьыгъ ыкіи герой бзылъфыгъэм шlу ылъэгъурэм ыціэ зыхэт хьарыф пэпчъ ыІэгушъо щызэригъафэу ригъэжьэжыыгъ.

Философскэ лирикэм нахь къыхэщэу ыкіи шъхьэихыгъэу тхэн Іофымкіэ къэлъэгъокіэ ублэпіитіу къыщежьэкіэ енэгуягьо: лъэпкъ жэрыіо усэным иэпическэ лъапсэрэ къокіыпіэ усэным къыпкъырыкіырэмрэ — аужырэм щыіэныгъэм ифилософие къызыхахьэщтыгъэр ціыфым изэхэшіыкіи куоу щыухъумэгъэ шъыпкъагъэмрэ гузэхэшіэ лъэшхэмрэ ары.

ЩэшІэ-Ергъукъо Щамсэт итворчествэ чІыпІэшхо щызыубытырэр критическэ прозэу адыгэ литературэм, анахьэу поэзием, ихэхъоныгъэ фэгъэхьыгъэр ары. Ар — тхылъыбэмэ яавтор, ахэм льэпкъ поэзиер къызэхафы, статья пчъэгъабэ Ростов-на-Дону, Дагъыстан, Къэбэртэе-Бэлъкъарым, Краснодар къащыдэкІырэ академическэ журналхэм къащыкаутыгъ. Ахэм ащыщэу аужырэр, «Адыгэ поэзием инэшэнэ унаехэр» зыфиlоу 2006-рэ илъэсым къыхаригъэутыгъэр (Мыекъуапэ, АРИГИ) — лъэпкъ лирикэм ихэхъоныгъэкІэ илъэс мин хъурэ гъогоу къыкІугъэм къытегущы врэ монографие ин.

Лъэпкъ адыгэ усэныр ыпкъ зэриуцуагъэм, ащ хэхъоныгъэ зэришіыгъэм итарихъ зы илъэсишъэп, пчъагъэ ыныбжьыр. Ащ къыхэкізу а Іофыгъошхом изэгъэшізн ыкіуачіз къыхьыным пае охътэ кіыхьэм къыкіоці Іофышхо дэдэ зэшіохыгъэн фэягъэ. А пшъэрылъыр Щэшіз-Ергъукъо Щамсэт имонографиеу «Адыгэ поэзием инэшэнэ унаехэр» зыфиіорэм зэрифэшъуашэм лъыкіигъахьзу авторым щызэшіуихыгъ». (Щэшіз-Ергъукъо Щ. икритикэ ехьыліа-

гъэу, дэгъоуи къэушыхьатыгъэу адыгэ поэзием фольклор лъапсэ зэриlэм фэгъэхьыгъэ шъхьэр тхыгъэ. Гущыlэм пае, авторым хегъэунэфыкlы нарт текстхэр опернэ-эпическэ шlыкlэм тету къызэраlохэрэр (къызэряджэхэрэр), мыщ дэжьым къыщыдалъытэх патриотическэ гушхуагъэ ахэлъэу сюжетым къыщызэlухыгъэ хъугъэ-шlагъэхэр къэlотэгъэнхэу.

Іофшіагъэм шъыпкъагъэ хэльэу къэзышіырэр текстхэм явариант зэфэшъхьафхэу шапсыгъэ, бжъэдыгъу, къэбэртэе гущыіакіэкіэ, ары пакіошъ, хэхэс адыгэхэу іэкіыб къэралыгьохэм ащыпсэухэрэм ягущыіакіэкіэ атхыгъэхэр егугъузэ авторым зэриушэтыгъэхэр ары.

Текстхэр зэхифыхэ зыхъукіэ, Щэшіэ-Ергъукъо Щамсэт анахьэу ынаІэ зытыригъэтырэр ахэр зэрэзэхэгьэуцогьэхэ шіыкіэр ары, ащ дакіоу еплъыкІэ зэфэшъхьафхэр зэрегьапшэх, шъхьафэу хегьэунэфыкІы КІубэ Щэбанэ ащ фэдэ текстхэу къыугъоихэзэ ытхыгъэхэр икъоу ыкІи пшъхьапэу зэрэзэгъэфагъэхэр. Текстхэм язэкІэльыкІуакІэ зэрэгьэпсыгьэ шІыкІэм хаплъэзэ, ушэтакІор ябгъукІорэп ахэм ахэплъэгъорэ цІыф шэн-зэфыщытыкІэхэм. Ахэм афэшъхьафэуи нарт къэбарыжъхэм хъугъэ-шІагъэхэр льэшэу зягьэушьомбгьугьэу къазэрэщагьэльагьохэрэр хегьэунэфыкІы, ау мыщ дэжьым ар силлогизмагьэу ахэм ахэлъым зыкІи пэшІуекІорэп.

А нэшанэр къыриІотыкІы зыхъукІэ, литературоведением ушэтыкІэ амалыкІэу къыхэхьагьэр авторым къызыфегьэфедэ: текстэу зыхаплъэрэм игъэпсыкІэ схемэкІэ къегьэлъагьо. Нартхэм язэхэтык Іэ-зэфыщытыкІэхэу къэбархэм къащаІуатэхэрэр нахь уицыхьэ телъэу пшІошъ хъуным ыкІи нэрылъэгьоу къызышІобгъэшІыным пае къыІотэн фаер схемэ шІыкІэкІэ къытегьэльэгьу. Ащ фэдэ сурэтыпкъым хэбзэ гьэнэфагьэ хэльэу зэкІэ сюжет льапсэхэр, къэбар шъхьафхэр щызэхэгъэуцуагъэх. Авторым икоммен-

текстхэм зэращыгъэпсыгъэ шыкlэм авторым зэрифэшъуашэу ынаlэ зэрэтыригъэтырэр, тэ тишlошlыкlэ, икъукlэ къэгъэшъыпкъагъэу щыт.

Лъэпкъ тарихъ ліыхъужъ орэдхэу адыгэхэм яфольклор кІэн чІыпІэ шІукІае щызыубытыхэрэр ІэпыІэгъу къызыфишіыхэзэ ары Щэшіэ-Ергъукъо Щамсэт адыгэ поэзием ихэхъуапІэхэр зэриушэтырэр. Нафэу зэрэщытымкІэ, нарт эпосым ифэмэ-бжьымэ шІукІае ахэм атехьагь, джащ къыхэкІэу а фэмэ-бжьымэр игьэкІотыгьэу тыкъызытегущыІэрэ ІофшІагъэм шызэхэфыгъ. Текстхэр зэхэзылъхьагъэхэми къэзыІотэжьыгъэхэми поэтическэ ыкlи художественнэ Іофышхо дэдэу ашІагъэр поэтессэм къыреІотыкІы, а Іофыгьом ыльэпсэ шъхьаІэхэр къыхегъэщых. А орэдхэр зэхэзылъхьагъэхэми, къэзыІощтыгъэхэми художественнэ Іоф ин дэдэу зэшІуахыгьэм ильэгъопіэ шъхьаіэхэр ушэтакіом къызэlуехых, ащ дакloу къэзыІотагъэм игухэлъхэр зэригъэшІэнхэм пылъ, ар къыдэхъугъэуи тэлъытэ. Егугъупэзэ Іофэу ащ ышІагьэм ишІуагьэкІэ. психологическэ гъэпсыкІэч гу зылъитагъэхэм яфэмэ-бжьымэу къэІотакІом итекст ыкІи имэкъэ гъэпсыкІэ атехьагъэр зэрегъашІэ. Мыщ дэжьым щыхэгъэунэфыкІыгъэн фае умыгъэшІэгьон умылъэкІыщт тхэкІэ зэгъэпэшыгъэу гум къинэжьырэри, гущыІэ гъэпсыгъэ пшъхьапэхэу ямышІыкІэу ыкІи кІэу зэригьэфагьэхэри. ГущыІэм пае, сыда зымыуасэр мыщ фэдэ гущыІэухыгъэр: «Тэрэз шъыпкъэу а текстыр (зигугъу къышырэр орэдым шыш пычыгъу) нэмыкІыбзэкІэ зэбдзэкІын плъэкІынэу щытэп, сыда пІомэ, ащыгъум гупшысэм, героим ишэнзекІуакІэхэм, орэдыр зэхэзылъхьагьэмэ ягупшысэ зэхьокІыгьэ зэрэхъущтыгъэм ащыщ Іахь цІыкly нэмыlэми «хэбгъэзыным» ищынагъо щыІэ зэрэхъурэм имызакъоу, мэкъамэр зэрэжъынчырэр, къэІотакІом имэкъэ гъэпсыкІзу гупшысэр, зэфэхьысыжьыр къызэратырэ амалыр пъэпкъ шэн-зекlуакlэм ылъапсэу щыт. Ащ фэдэ гупшысэу авторым къытхыхэрэр, уемыхъырэхъышэжьэу, литературоведческэ екlопlакlэм къыщымыуцоу, тарихъ-философскэ зэхэфыкlэуи плъытэн плъэкlыщт.

Адыгэ орэдыжъхэм къатегущы ээригъаш ээригъаш ээригъаш эмэ шІоигъоу зыфежьэрэр а орэдхэр зыусыгъэхэм ягухэлъхэр зыфэдагъэхэр ары. Орэдхэр къызэрэготэгьэхэ шыкгэр къыгъэлъагьозэ, орэдхэм ямэхьани зэригъашІэмэ шІоигъу. ШІэныгъэлэжь текстэу нахьыбэмкІэ «гъушъагъэ» зинэшэнэн фаеу алъытэрэм ащ фэдэ гупшысэхэр къызэрэхафэхэрэм эмоциональнагьэ къыхельхьэ ыкІи ямышІыкІэу гъэпсыгъэ къешіы. Ащ дакіоу авторым хегъэунэфыкІы Іофшіагъэр документальнэу зэрэщытыр, фактэу текстхэм къахафэхэрэр зэрэшъыпкъэхэр.

ХэгъэунэфыкІыгьэн фае ушэтакІом ышІыгьэ анализым исатырэ пэпчъ ащ фэдэ усэ шІагьохэр зэхэзылъхьэгьэ илъэпкъ зэрэрыгушхорэр, къызышыхъугъэ ичІыгу, ащ идэхагьэхэу узыушхъухьэхэрэм, илъэпкъ, ащ ишэнхабзэхэм шlулъэгьоу афыриlэр ыкІи зэригьэшІагьохэрэр къызэрахэщыхэрэр. Мыщ дэжьым авторым, литературоведческэ ушэгыным къыщымыуцоу, социальнэ идеологическэ ІофыгъохэмкІэ иеплъыкІэхэр къыщыреІотыкІых, фэдэ шыкіэм Іофшіагъэм социологическэ ушэтыным инэшанэхэр къыхелъхьэх.

Лъэпкъ жэрыю поэзием зэ--ешуи дедехуахеф уеалины лоах тыхэзэ, ЩэшІэ-Ергъукъо Щамсэт щысэкІэ ыштэрэ Іофыгьо пэпчъ «къоушъэфагьэу» мэхьанэ шІукіае зиіэ тарихъ къэбархэр «къытІэкІегьахьэх». Нахь игъэкІотыгъэу къэпІон хъумэ, авторым игупшысэ ямышlыкlэу зызэриушъомбгъурэм улъыплъэнкІэ гъэшІэгьоны: кІэухым ащ укъызыфищэрэр лъэпкъым иунэе шэн-зекіуакіэхэр зэкіэ цІыфлъэпкъым зэдыришэнхэм атегъэпсыкІыгъэу, тызэсэжьыгьэм фэмыдэу ыкІи тызэмыжагьэу щыт зэфэхьысыжьхэр ары.

Адыгэ Республикэм и Закон

2014-рэ илъэсымкіэ ыкіи 2015-рэ, 2016-рэ илъэсхэм ячэзыу піалъэкіэ Адыгэ Республикэм шіокі зимыіэ медицинэ страхованиемкіэ и Чіыпіэ фонд ибюджет ехьылІагъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2013-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 11-м ыштагъ

А 1-рэ статьяр. 2014-рэ илъэсымкіэ ыкіи 2015-рэ, 2016-рэ илъэсхэм ячэзыу піалъэкіэ Адыгэ Республикэм шюкі эимыіэ медицинэ страхованиемкіэ и Чіыпіэ фонд ибюджет гъэпсыкізу иіэщтыр

- 1. 2014-рэ ильэсым Адыгэ Республикэм шюкі зимыіэ медицинэ страхованиемкІэ и ЧІыпІэ фонд (ыужкІэ Фондыр тІозэ дгъэкІощт) ибюджет мыщ фэдэ гъэпсыкІэ иІэнэу ухэсыгъэнэу:
- 1) Фондым ибюджет пстэумкІи хахъоу сомэ мин 3166233.6-рэ иІэнэу къырадзэ, ащ хэхьэх сомэ мин 2793946.8-рэ хъурэ бюджет трансфертхэу шюкі зимыіэ медицинэ страхованиемкІэ Федеральнэ фондым (ыужкІэ Федеральнэ фондыр тІозэ дгъэкІощт) къыхэкІыщтхэр, сомэ мин 212286.8-рэ хъурэ бюджет трансфертхэу Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет къыхэкІыщтхэр;
- 2) Фондым ибюджет пстэумкІи хъарджхэу сомэ мин 3166233.6-рэ ышІынэу.
- 2. 2015-рэ, 2016-рэ илъэсхэм ячэзыу піалъэкіэ Фондым ибюджет мыщ фэдэ гъэпсыкІэ иІэнэу ухэсыгъэнэу:
- 1) 2015-рэ илъэсым Фондым ибюджет пстэумкІи хахъоу иІэщтыр сомэ мин 3571498.7-рэ хъунэу къырадзэ, ащ хэхьэх сомэ мин 3403498.7-рэ хъурэ бюджет трансфертхэу Федеральнэ фондым къыхэкІыщтхэр; 2016-рэ илъэсым Фондым ибюджет пстэумкІи хахъоу иІэщтыр сомэ мин 3733069.2-рэ хъунэу къырадзэ, ащ хэхьэх сомэ мин 3556669.2-рэ хъурэ бюджет трансфертхэу Федеральнэ фондым къыхэкІыщтхэр;
- 2) 2015-рэ илъэсым Фондым ибюджет пстэумкІи сомэ мин 3571498.7-рэ хъурэ хъарджхэр, 2016-рэ илъэсым сомэ мин 3733069.2-рэ хъурэ хъарджхэр

Я 2-рэ статъяр. Фондым ибюджет иадминистратор шъхьа і эхэр

Администратор шъхьа вхэм яспискэ ухэсыгъэнэу:

1) Фондым ибюджет ихахъохэмкІэ мы Законым игуадзэу N 1-м диштэу; 2) Фондым ибюджет мылъкоу зыфыщыкІэщтыр зэрэрагъэкъужьыщт ІэкІоці къэкіуапіэхэмкіэ мы Законым игуадзэу N 2-м диштэу.

Я 3-рэ статьяр. Фондым ибюджет ихахъохэр

Фондым ибюджет ихахъохэр Федеральнэ фондым ибюджет исубвенциехэм, федеральнэ хэбзэгъэуцугъэм диштэу Федеральнэ фондым ибюджет къыхэкІырэ бюджет трансфертхэм, Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ диштэу Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет къыхэкІырэ бюджет трансфертхэм, нэмыкі къэкіуапіэхэу федеральнэ хэбзэгъэуцугъэм къыщыдэлъытагъэхэм къырагъэкъунэу гъэнэфэгъэнэу:

- 1) 2014-рэ илъэсымкІэ мы Законым игуадзэу N 3-м диштэу;
- 2) 2015-рэ, 2016-рэ илъэсхэм ячэзыу піалъэкіэ мы Законым игуадзэу N 4-м диштэу.

Я 4-рэ статьяр. 2014-рэ илъэсым ыкІи 2015-рэ, 2016-рэ илъэсхэм ячэзыу піалъэ Фондым ибюджет имылъку зэрагощыщтыр

Фондым ибюджет имылъку Урысые Федерацием ибюджетхэм яхъарджхэмкІэ разделхэм, подразделхэм, статьяхэм ыкІи классификацие хъарджхэм яльэпкъхэм ээратегощэгьэщтыр ухэ-

- 1) 2014-рэ илъэсымкІэ мы Законым игуадзэу N 5-м диштэу;
- 2) 2015-рэ, 2016-рэ илъэсхэм ячэзыу палъэк эмы Законым игуадзэу N 8-м диштэу.

Я 5-рэ статьяр. Фондым истраховой запасэу шапхъэхэм адиштэрэр

- 1. 2014-рэ илъэсым Фондым истраховой запас сомэ мин 94987.0-рэ, 2015-рэ илъэсым — сомэ мин 107145.0-рэ, 2016-рэ илъэсым — сомэ мин 111992.1-рэ хъунэу ухэсыгъэнэу.
- 2. Фондым истраховой запас мыщ фэдэ гухэлъхэмкІэ агъэфедэнэу гъэнэфэгъэнэу:
- 1) Адыгэ Республикэм шюк зимыІэ медицинэ страхованиемкІэ и Чіыпіэ программэ игъэцэкіэн пае страховой медицинэ организациехэм

- мылъку тедзэ къафыхэгъэкІыгъэныр;
- 2) Урысые Федерацием ишъолъырэу шюкі зимыіэ медицинэ страхованиемкІэ полисыр къазыщыратыгъэм нэмыкі чіыпіэ страховать щашіыгьэхэм медицинэ ІэпыІэгьоу арагьэгьотыгъэм пэјухьэгъэ мылъкур, ащ хэ-
- а) шІокІ зимыІэ медицинэ страхованиемкІэ программэм къыщыдэлъытагъэм шъхьадэкІэу Адыгэ Республикэм страховать щашІыгъэхэм медицинэ ІэпыІэгъоу арагъэгъотыгъэм мылъкоу тефагъэр нэмык! чІыпІэ фондхэм афигъэкъужьыгъэныр;
- б) Адыгэ Республикэм имедицинэ организациехэм Урысые Федерацием инэмык шъолъырхэм страховать ащашыгьэхэм медицинэ ІэпыІэгьоу арагьэгьотыгьэм тефагьэр;
- 3) Фондым ыгъэнэфэгъэ медицинэ ІэпыІэгъур медицинэ организациехэм зэрагъэцакІэрэм пае кІэгъэгушІу мэхьанэ зиІэ ахъщэ ятыгъэныр. Мыщ дэжьым Фондым истраховой запас щыщэу ащ пэјухьащтыр пстэумкіи Фондым истраховой запас ипроценти 10-м къехъу хъущтэп;
- 4) шІокІ зимыІэ медицинэ страхование зэрашІыхэрэм ехьылІэгъэ зэзэгъыныгъэм къыщыдэлъытэгъэ шапхъэхэр страховой медицинэ организациехэм зэрагъэцакІэхэрэм пае ахъщэ шІухьафтын ятыгъэныр. Страховой медицинэ организациехэм ахъщэ шІухьафтынэу аратыщтыр эыфэдизыр къалъытэнымкІэ шапхъэхэр къэзыгъэнафэрэр Фондыр ары. Мыщ дэжьым страховой запасым щыщэу зигугъу къэтшІыгъэ ахъщэ шІухьафтынхэм апэlуагъэхьащтыр Фондым истраховой запас ипроценти 5-м къехъу

Я 6-рэ статьяр. Фондым ибюджет зыфыщыкіэрэ мылькур зэрэрагъэкъужьыщт Іэкіоці къэкіуапіэхэр

Финанс илъэсым къыкооц Фондым ибюджет мылъкум зыфыщыкІэкІэ Іэкіоці къэкіуапіэхэу къызыфагъэфе-

1) 2014-рэ илъэсымкІэ мы Законым игуадзэу N 7-м диштэу;

- 2) 2015-рэ, 2016-рэ илъэсхэм ячэзыу палъэкіэ мы Законым игуадзэу N 8-м диштэу.
- Я 7-рэ статьяр. 2014-рэ илъэсым ыкіи 2015-рэ, 2016-рэ илъэсхэм ячэзыу піальэ страховой медицинэ организациехэм шюкі зимыіэ медицинэ страхованием ціыфхэр къыхырагъзубытэнхэм пае хъарджхэмкіэ шапхъэхэр

Адыгэ Республикэм шюк зимы!э медицинэ страхованиемкІэ и ЧІыпІэ программэ хэлэжьэрэ страховой медицинэ организациехэм апае 2014-рэ илъэсым ыкІи 2015-рэ, 2016-рэ илъэсхэм ячэзыу палъэ страховой медицинэ организациехэм шюк зимы!э медицинэ страхованием цІыфхэр къыхырагъэубытэнхэм пае страховой медицинэ организацием къыlукlэрэ мылъкум ипроцент 1,2-р хъарджхэм апэlyагъэхьанэу гъэнэфэгъэнэу.

Я 8-рэ статьяр. Фондым ибюджет ихъарджхэм пае мылъку къызэратІупщырэр

- 1. Мы Законым щыухэсыгъэ хахъом шъхьадэкізу шіокі зимыіз медицинэ страхованиемкІэ счетхэм мылъкоу къарыхьэрэр Адыгэ Республикэм шlок! зимыІэ медицинэ страхованиемкІэ и ЧІыпІэ программэ игъэцэкІэн пэІуа-
- 2. Фондым ибюджет агъэцакІэзэ, мы Законым щыухэсыгъэ хахъохэм ашъхьадэкІэу Федеральнэ фондым къыхэкІырэ субсидиехэмрэ субвенциехэмрэ хъарджхэм апэlуагъахьэх мы Законым зэхъокІыныгъэхэр фамышІыхэу.

Я 9-рэ статьяр. Мы Законым кіуачіэ иіэ зыхъурэр

2014-рэ илъэсым щылэ мазэм и 1-м къыщегъэжьагъэу мы Законым кІуачІэ иІэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэу ТХЬАКІУЩЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ, тыгъэгъазэм и 20, 2013-рэ илъэс

Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкІэ и Министерствэ иунашъу

Адыгэ Республикэм Іофшіэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкіэ и Министерствэ иунэшъо заулэмэ кіуачіэ ямыіэжьэу лъытэгъэным ехьыліагъ

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2013-рэ илъэсым шэкІогъум и 29-м ышІыгьэ унашьоу N 285-р зытетэу «Адыгэ Республикэм икъэралыгьо программэу «ЦІыфхэм социальнэ ІэпыІэгъу ягъэгъотыгъэныр» зыфиlоу 2014 — 2016-рэ ильэсхэм ательытагъэр ухэсыгъэным ехьылlагъ» зыфи-Іорэр зэраштагъэм епхыгъэу унашъо

- 1. КІуачІэ ямыІэжьэу лъытэгъэнэу:
- Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкІэ и Министерствэ 2012-рэ илъэсым шышъхьэІум и 31-м ышІыгъэ унашъоу N 212-р зытетэу «Гухэлъ гъэнэфагъэ зиІэ ведомствэ программэу «Адыгэ Республикэм щыпсэухэрэр социальнэу къэзыухъумэрэ учреждениехэр
- мылъкукІи техникэкІи нахьышІоу зэтегъэпсыхьэгъэнхэр ыкІи 2013 — 2015-рэ илъэсхэм социальнэ мэхьанэ зиІэ Іофтхьэбзэ заулэ зэхэщэгъэныр» зыфиlорэр ухэсыгьэным ехьылlа-
- Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкІэ и Министерствэ 2011-рэ илъэсым мэкъуогъум и 30-м ышІыгьэ унашьоу N 150-р зытетэу «Гухэлъ гъэнэфагъэ зиlэ ведомствэ программэу «Адыгеим икІэлэцыкlухэр» зыфиюу 2012 — 2014-рэ илъэсхэм ателъытагъэр ухэсыгъэным ехьылІагъэм;
- Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкІэ и Министерствэ 2012-рэ илъэсым шышъхьэІум и 1-м ышІыгъэ унашъоу

N 182-р зытетэу «Гухэлъ гъэнэфагъэ зиІэ ведомствэ программэу «Адыгэ Республикэм кІэлэцІыкІухэр нахьыбэу къыщыхъунхэм къэралыгъом зэрэкІигъэгушІухэрэр» зыфиІоу 2013 — 2015-рэ илъэсхэм ательытагъэр ухэсыгъэным ехьылІагъэм».

2. Къэбар-правовой отделым ипащэу О.В. Долголенкэм:

мы унашъор Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкІэ и Министерствэ исайтрэ Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ енальифок мехуанитуры обициально Интернет-сайтрэ аригъэхьанэу;

- къыхаутыным пае гъэзетхэу «Советскэ Адыгеимрэ» «Адыгэ макъэмрэ», мазэ къэс къыдэкІырэ тедзэгьоу «Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугъоягъэхэр» зыфиlорэм мы унашъор аlэкlигъэхьанэу;

- Урысые Федерацием ишъолъырхэм яшэпхъэ правовой актхэм яфедеральнэ регистрэ хагъэхьаным пае мы унашьор Урысые Федерацием юстициемкІэ и Министерствэ Адыгэ Республикэмкіэ и ГъэІорышіапіэ Іэкіигъэ-
- 3. ЗыкІэтхэхэрэ мафэм шегьэжьагъэу мы унашъом кlyaчlэ иlэ мэхъу ыкІи 2014-рэ илъэсым щылэ мазэм и 1-м къыщегъэжьагъэу правэм ылъэныкъокІэ азыфагу илъ хъугъэ зэфыщытыкІэхэм алъэІэсы.

Министрэу ОСМЭН Альберт

къ. Мыекъуапэ,

щылэ мазэм и 13, 2014-рэ илъэс

ОЛИМПИАДЭ ДЖЭГУНХЭМ ЯПЭГЪОКІ

Гукъэкіыжь лъапІэр щысэшІу

Олимпиадэ джэгунхэм ямашю Мыекъуапэ къызэрэнагъэсырэм ехьылІэгьэ прессзэјукіэр Адыгэ къэралыгьо университетым щыкіуагь. Зы сэнэхьатым рылэжьэрэ ащ фэдиз ціыф зэхахьэм зыщыплъэгъукіэ, къэбар гъэшіэгьонхэм уядэіущт, упчізу зэхэпхыщтыри макіэп.

Адыгэ Республикэм лъэпкъ Іофхэмкіэ, Іэкіыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адыряІэ зэпхыныгъэхэмкІэ ыкІи къэбар жъугъэм иамалхэмкІэ и Комитет итхьаматэу Шъхьэлэхъо Аскэр пресс-зэјукјэр зэрищэзэ, Олимпиадэм имашІо дунаим мэхьэнэ ин зэрэщыратырэр хигъэvнэфыкlыгъ. Адыгеим и Премьерминистрэ игуадзэу, Олимпиадэм имашІо тиреспубликэ зэрэщахьыщтым фэгъэзэгъэ купэу зэхашагъэм итхьаматэу Владимир Петровым зэфэхьысыжьхэр къышІыгъэх.

Гушъхьэ кІуачІэу Олимпиадэм имашІо цІыфхэм халъхьэрэм осэ ин В. Петровым фишІыгь. Олимпиадэ джэгунхэм, дунаим, Европэм ячемпионхэр Адыгеим щагъэсагъэх. Ащ тырэгушхо. Спортсмен цІэрыІохэм ямызакъоу, зэлъашІэрэ цІыфхэр тиреспубликэ щэпсэух. Олимпиадэм имашІо ахэм ахьыныр яфэшъуашэу алъытэ.

2013-рэ илъэсым чъэпыогъум и 6-м Олимпиадэм имашюу Урымым щыхагъэнагъэр Урысыем ишъолъыр 81-мэ ащы агъ. Олимпиадэм имашІоу Москва къыщырахыыжьагъэр мэфи 123-кІэ Шъачэ нагъэсы. Адыгэ Республикэм культурэмкІэ иминистрэу Къулэ Мыхьамэт къыІотагъэм къыхэтхыгъэр тиреспубликэ культурэ Іофыгьохэм чанэу зэрахэлэжьэщтыр ары. Тигъэзет къызэрэхиутыгъагъэу, тиансамблэхэу «Налмэсыр», «Ислъамыер», «Ошъутенэр», «Нартыр», Лъэпкъ театрэм иартистхэр, музейхэм яІофышіэхэр Шъачэ кіоштых. Паралимпийскэ джэгунхэм якъызэІухын «Ислъамыер» рагъэблэ-

ЗэІухыгъэ Іахьзэхэлъ страховой обществэу «Ингосстрахым» икъутамэу Мыекъуапэ щыІэм ипащэу Пэрэныкъо Казбек зэхэщэн Іофыгъохэм къатегущыІагъ.

МэшІозехьэхэр

СССР-м спортымкІэ изаслуженнэ мастерэу, атлетикэ онтэгъумкІэ Олимпиадэ джэгунхэм ячемпионэу, дунаим идышъэ медаль тюгьогогьо къыдэзыхыгьэу, СССР-м гъогогъуитфэ ичемпионэу Чыржьын Мухьарбый, Урысыем спортымкІэ имастерэу, зекІохэм ахэлажьэзэ ліыгъэ шъыпкъэ чІыпІабэмэ ащызезыхьагъэу Максим Богатыревыр, Урысыем спортымкІэ изаслуженнэ мастерэу, дунаим щэгъогогъо

дышъэ медалыр къыщыдэзыхыгьэу, Олимпиадэ джэгунхэм ятІонэрэ чІыпІэр къащызыхыыгъэу Анна Кареевар, Урысыем спортымкІэ изаслуженнэ мастерэу, спорт щэрыонымкІэ Олимпиадэ джэгунхэм, дунаим, Европэм, Урысыем пчъагъэрэ ячемпион хъугъэу Валерий Пономаренкэр, Урысыем спортымкІэ дунэе класс зиІэ имастерэу, спорт щэрыонымкІэ Европэм, Урысыем ядышъэ медальхэр къызыфагъэшъошагъэу Александр Алифиренкэр, полицием имайорэу, спорт щэрыоным, атлетикэ псынкІэм, гимнастикэм апылъэу, хэгъэгу кlоцl ІофхэмкІэ Министерствэм изэнэкъокъухэм медальхэр къащыдэзыхыгъэу Юлия Мильшинар къэгущыІагъэх.

Олимпиадэм имашІо Мыекъуапэ зэрэщахьыщтым ахэр рэгушхох, мэзаем и 3-р гукъэкІыжь лъапІзу гъашІзм щыряІзщт. Адыгэ къуаджэм щапІугьэ Чыржыын Мухьарбый Олимпиадэм идышъэ медаль къызэрэдихыгъэм изакъоп ищытхъу зыкlalорэр. Спортышхом гъогоу щыпхырищыгъэр зыми фэдэп.

- Урысыем ибыракъ игъусэу сигупсэ Адыгэ Республикэм ибыракъи Эльбрус, нэмыкІ къушъхьэ-

Медалыр джэрз

САМБЭР. УРЫСЫЕМ ИЗЭНЭКЪОКЪУ

хэм адэсхьыягъ, ащызгъэбыбэтагъ, — къыІуагъ Максим Богатыревым.

Адыгэ быракъым цІыфхэр зэрэзэфищэхэрэр, пlуныгъэ мэхьанэу иІэр щысэ гъэшІэгъонхэмкІэ М. Богатыревым къыІотагъэх. Сэкъатныгъэ зиІэ Валерий Пономаренкэр шъырыт, къызыщытхъужьэу тырихьылІагъэп. Зэнэкъокъу зэфэшъхьафхэм ащ медалэу къащыдихыгъэм кІэхъопсырэ хэгъэгубэ зэрэщыІэр тэшІэ. Сергей Алифиренкэр спортсмен ціэрыіу, ыкъоу Александр щытхъоу къытфихьыщтыр макІэп. Джэнчэтэ СултІан ыгъэсэгъэ Анна Кареевар дунаим щашІэ, ащ фэдэ спортсменкэ лъэш джырэ уахътэ тигандбол хэтэп.

КІымэфэ Олимпиадэ джэгунхэм Адыгеир ахэлажьэу къэтлъэгъущт, зэхахьэм ащ щытегущы-Іагъэх. Пхъакъоу (факелэу) тикъалэ щахьыщтхэм сыда арыкloщтыр? Ахэр зыхьыгъэхэм къафагъэнэжьыщтых. Журналистхэм яупчІэхэм джэуапхэр къаратыжьыгьэх. Олимпиадэм имашІо зыщыхагъэнэщт лагъэм итеплъэ зэхахьэм къыщагъэлъэгъуагъ, ащ ыпашъхьэ нэпэеплъ сурэтхэр щатырахыгъэх.

Зэхэзыщагъэр ыкІи къыдэзыгъэкІырэр:

Адыгэ Республикэм лъэпкъ ІофхэмкІэ, ІэкІыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адыряІэ зэпхыныгъэхэмкІэ ыкІи къэбар жъугъэм иамалхэмкІэ и Комитет Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

> Редакциер зыдэщыІэр: 385000,

къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр: приемнэр:

52-16-79, редактор шъхьаІэм иапэрэ

гуадзэр: 52-49-44, редактор гуадзэр-

пшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарыр: 52-16-77.

E-mail: adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхьатыгъэр:

Урысые Федерацием хэутын ІофхэмкІэ, телерадиокъэтынхэмкÎэ ыкІи зэлъы-ІэсыкІэ амалхэмкІэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чІыпІэ гъэІорышІапІ, зэраушыхьатыгъэ номерыр

Зыщыхаутырэр

ПИ №ТУ23-00916

OAO-y «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр,

> Пчъагъэр 4000 Индексхэр 52161 52162

Хэутыным узщыкІэтхэнэу щыт уахътэр Сыхьатыр 18.00 ЗыщыкІэтхэгъэхэ уахътэр Сыхьатыр 18.00

Зак. 245

Редактор шъхьаІэр

Дэрбэ Тимур

Редактор шъхьаІэм иапэрэ гуадзэр

МэщлІэкъо Саид

ПшъэдэкІыжь

зыхьырэ секретарыр ЖакІэмыкъо Аминэт

ДЗЮДОР. ЕВРОПЭМ И КУБОК

Олимпиадэм фегъэхьы

Европэм и Кубок икъыдэхын фэгъэхьыгъэ зэнэкъокъур дзюдомкІэ Болгарием щыкІуагъ. УрысыкІыгъэ командэ хэтэу Шъэоцыкку Рустам зэІукІэгъухэм ахэлэжьагъ.

Джыракъые щапІугъэ Р. Шъэоціыкіур килограмм 73-м нэс къэзыщэчырэмэ ябэныгъ. ЗэІукІэгъуи 5-м щыщэу 4-м те-

кІоныгъэр къащыдихи, ящэнэрэ чІыпІэр къыфагъэшъошагъ. Шъэоціыкіу Рустам иапэрэ тренерыр Акъущэ Мыхьамод, джырэ уахътэ тренерэу Беданэкъо Рэмэзан ары зыгъасэрэр.

Шъэоціыкіу Рустам медалэу къыдихыгъэр я жицатк еметида уехнутежд едыпмилО еq-IIXX чІыгу щыкІощтхэм афегъэхьы, игъэхъагъэхэм ахигъахъо шІоигъу.

Сурэтым итыр: Шъзоціыкіу Рустам.

ибэнэкІуитф хэлэжьагъ. Илъэс 23-м нэс зыныбжьхэм яухьазырыныгъэ алырэгъум щауплъэкlугъ.

Урысые Федерацием

самбэмкІэ изэнэкъо-

хэкум икъалэу Кос-

Адыгэ Республикэм

къоу Нижегород

тово щыкіуагъэм

Адыгеим самбэмкІэ икІэлэціыкіу-ныбжьыкіэ спорт еджапІэ зыщызыгъэсэрэ Кибишев Залим килограмм 62-м нэс къэзыщэчырэмэ

янэкъокъугъ. Тибатыр зэlукlэгъуи 8 иlагъ, ящэнэрэ чlыпlэр къыдихыгъ. Адыгэ къэралыгъо университетым и Мыекъопэ къэралыгьо гуманитар-техническэ колледж ар щеджэ. Урысыем изаслуженнэ тренерэу Хьэпэе Хьамидэ ипащэу зэнэкъокъум зыфигъэхьазырыгъ.

ТибэнакІохэм ащыщэу Нэджыкъо Бислъан, кг 74-рэ, я 5-рэ чІыпІэр къыдихыгъ.

3. Кибишевыр Къэбэртэе-Бэлъкъарым къыщыхъугъ. Адыгеим ныбджэгъухэр щыриІэх. Олимпиадэ джэгун-

алъыплъэшт. Урысые Федерацием изаслуженнэ тренерэу Хьэпэе Хьамидэ тызэрэщигъэгъозагъзу, самбэмкІэ тибэнакІохэр мы мафэхэм хэгьэгүм щыкоощт зэнэкьокъухэм ахэ-

Сурэтым итхэр: Хьэпэе Хьамидэрэ Кибишев Залимрэ.

> НэкІубгьор зыгьэхьазырыгьэр ЕМТІЫЛЪ Нурбый.

